

NÁZOV STAVBY: **Prešov, DK – zvýšenie EEB (b.č. 1, 2, 3, 5 a 6) - PD**

ZODPOVEDNÝ PROJEKTANT
PEČIATKA

MIESTO STAVBY: PREŠOV, LESÍK DELOSTRELCOV 1, PARCELY 5012/3, 4, 31, 33, 35 k.ú. Prešov

OBJEDNÁVATEL: MINISTERSTVO OBRANY SR, NÁMESTIE GENERÁLA VIESTA 2, BRATISLAVA, 832 47

GENERÁLNY PROJEKTANT: SEBASTIAN NAGY ARCHITECTS, s r.o., JASEŇOVA 20, 949 01 NR, MOB: 0903376757, EMAIL: OFFICE@SNATELIER.COM

SPRACOVATEL ČASTI: SEBASTIAN NAGY ARCHITECTS, s r.o., JASEŇOVA 20, 949 01 NR, MOB: 0903376757, EMAIL: OFFICE@SNATELIER.COM

HLAVNÝ ARCHITEKT PROJEKTU: ING. ARCH. SEBASTIAN NAGY

STUPEŇ DOKUMENTÁCIE: PROJEKT PRE STAVEBNÉ POVOLENIE

DOKUMENTÁCIA: BOZP - BEZPEČNOSŤ A OCHRANA ZDRAVIA PRI PRÁCI NA STAVENISKU

ZODPOVEDNÝ PROJEKTANT: ING. SEBASTIAN NAGY

DÁTUM: FEB 2024

VYPRACOVAL: ING. SEBASTIAN NAGY

MIERKA: 1 : - - -

ČÍSLO ZÁKAZKY

VÝKRES

SPRACOVATEL

STAVEBNÝ OBJEKT

ČÍSLO VÝKRESU

2023-09_1

PLÁN BEZPEČNOSŤ A OCHRANA ZDRAVIA PRI PRÁCI NA STAVENISKU

SNA

___.B OZP

OBSAH:

1	CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA VÝSTAVBY	2
2	OBJEKTOVÁ SKLADBA	3
3	VŠEOBECNÉ A OSOBITNÉ POŽIADAVKY.....	3
4	STABILITA A PEVNOSŤ.....	6
5	ÚNIKOVÉ CESTY A VÝCHODY	7
6	IDENTIFIKÁCIA , OHLÁSENIE A ZDOLÁVANIE POŽIARU.....	7
7	VETRANIE	7
8	TEPLOTA	7
9	PRIRODZENÉ A UMELE OSVETL. PRACOVÍSK, PRIESTOROV A KOMUNIKÁCIÍ NA STAVENISKU...7	
10	KOMUNIKÁCIE A OHROZENÉ PRIESTORY.....	7
11	POHYB NA PRACOVISKU	8
12	PRÁCE VO VÝŠKACH A NAD VOĽNOU HĽBKOU.....	8
13	PRÁCE NA STRECHE	8
14	BÚRACIE PRÁCE	9
15	ZEMNÉ PRÁCE	9
16	MURÁRSKE PRÁCE.....	9
17	BETONÁRSKE, DEBNIACE, ŽELEZIARSKÉ PRÁCE.....	10
18	STROJE A STROJNÉ ZARIADENIA	11
19	OSOBNÉ OCHRANNÉ A PRACOVNÉ PROSTRIEDKY	12
20	PRVÁ POMOC.....	12
21	HYGIENICKÉ VYBAVENIE	12
22	RÔZNE USTANOVENIA	13
23	OSOBITÉ NEBEZPEČENSTVA PODĽA PRÍLOHY Č. 2 NARIADENIA VLÁDY SR Č. 396/2006 Z.Z :...13	
24	ZÁKLADNÉ BEZPEČNOSTNÉ PREDPISY	13
25	SPÔSOB REALIZÁCIE STAVBY.....	14
26	ZDRAVOTECHNIKA	17
27	ELEKTROINŠTALÁCIA	17
28	ÚSTREDNÉ KÚRENIE	18
29	MONTÁŽ OKIEN	18
30	SLABOPRÚDOVÉ ZARIADENIA.....	18
31	TECHNOLOGICKÁ ČASŤ – VYHRADENÉ A URČENÉ TECHNICKÉ ZARIADENIA	18
32	OZNAČOVANIE NEBEZPEČNÝCH PRIESTOROV	20
33	BEZPEČNOSTNÉ ZNAČKY A SIGNÁLY	21
34	USPORIADANIE STAVENISKA, DOPRAVA A SKLADOVANIE.....	22
35	VYHODNOTENIE NEODSTRÁNITEĽNÝCH NEBEZPEČENSTIEV A NEODSTRÁNITEĽNÝCH OHROZENÍ.....	30

IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

Názov súboru stavieb

Prešov, DK – zvýšenie EEB (b.č. 1, 2, 3, 5 a 6) – PD

Druh a účel súboru stavieb

Rekonštrukcia budov - zvýšenie energetickej efektívnosti budov

Charakter stavby

Administratíva

Miesto stavby

Prešov, Lesík delostrelcov 1

Katastrálne územie

k.ú. Prešov

Parcelné čísla

p.č. 5012/3, 4, 31, 33, 35

Stavebník

Ministerstvo obrany SR,
Námestie generála Viesta 2,
832 47 Bratislava

Údaje o projektovej dokumentácii

Stupeň projektovej dokumentácie

Projektová dokumentácia k stavebnému povoleniu (RPD)

Generálny projektant

sebastian nagy architects, s.r.o.

Jaseňová 20, 94901 Nitra, Tel: +421903375757, Mail: office@snatelier.com;

1 CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA VÝSTAVBY

Projektová dokumentácia rieši stavebné úpravy jestvujúcich objektov v Duklianskych kasárňach v Prešove pre potreby zníženia energetickej náročnosti budov. Všetky objekty sú jestvujúce a v rámci projektu sa nerieši žiadne zmena zastavanosti. Objekty boli postavené koncom 19-stého storočia. Ich konštrukčné riešenie v súčasnosti nezodpovedá aktuálnym požiadavkám na energetickú bilanciu. Vonkajší vzhľad objektov sa konštrukčne nemení, k zmenu sú vo výmene okenných vyplní, obnove historických fasád, zatepleniu podstrešného priestoru a rekonštrukcii strešného plášt'a a výmene svietidiel za LED úsporné.

SO 01 Budova veliteľská I. b.č.1 – 5012/4

Budova je dvojpodlažná a s časti podpivničené. Jedná sa o murovanú stavbu z konca 19-stého storočia . Stavba je murovaná z plnej pálenej tehly. Pôdorysne má objekt tvar „E“ s dispozičným dvoj-traktom. Do objektu sa dá vstúpiť viacerými samostatnými vstupmi. Strechy je valbová s krytinou z pozinkovaného plechu. Stropné konštrukcie sú rovné, v strednom trakte niekde klenbové.

Zastavaná plocha stavby..... nezmenená - 663,0 m2
Počet podzemných podlaží 1
Počet nadzemných podlaží2

SO 02 Budova veliteľská II. b.č.2 – 5012/33

Budova je dvojpodlažná a s časti podpivničené. Jedná sa o murovanú stavbu z konca 19-stého storočia . Stavba je murovaná z plnej pálenej tehly. Pôdorysne má objekt tvar „obdĺžnika“ s dispozičným dvoj-traktom. Do objektu sa dá vstúpiť viacerými samostatnými vstupmi. Strechy je valbová s krytinou z pozinkovaného plechu. Stropné konštrukcie sú rovné.

Zastavaná plocha stavby..... nezmenená - 407,0 m2
Počet podzemných podlaží 1
Počet nadzemných podlaží2

SO 03 Budova strážnice b.č.3 – 5012/3

Budova je jednopodlažná bez podpivničenia. Jedná sa o murovanú stavbu z konca 19-stého storočia . Stavba je murovaná z plnej pálenej tehly. Pôdorysne má objekt tvar „T“ s dispozičným troj-traktom. Do objektu sa dá vstúpiť viacerými samostatnými vstupmi. Strechy je valbová s krytinou z pozinkovaného plechu. Stropné konštrukcie sú rovné.

Zastavaná plocha stavby..... nezmenená - 379,0 m2

Počet podzemných podlaží	0
Počet nadzemných podlaží	1

SO 05 Budova mužstva. b.č.5 – 5012/31

Budova je dvojpodlažná a s časti podpivničená. Jedná sa o murovanú stavbu z konca 19-stého storočia . Stavba je murovaná z plnej pálenej tehly. Pôdorysne má objekt tvar „T“ s dispozičným dvoj-traktom. Do objektu sa dá vstúpiť viacerými samostatnými vstupmi. Strechy je valbová s krytinou z pozinkovaného plechu. Stropné konštrukcie sú rovné

Zastavaná plocha stavby.....	nezmenená - 1063,0 m2
Počet podzemných podlaží	2
Počet nadzemných podlaží	1

SO 06 Kuchyňa mužstva. b.č.6 – 5012/35

Budova je jednopodlažná bez podpivničenia. Jedná sa o murovanú stavbu z konca 19-stého storočia . Stavba je murovaná z plnej pálenej tehly. Pôdorysne má objekt tvar „obdĺžnika“ s dispozičným dvojtraktom. Do objektu sa dá vstúpiť viacerými samostatnými vstupmi. Strechy je valbová s krytinou z pozinkovaného plechu. Stropné konštrukcie sú rovné.

Zastavaná plocha stavby.....	nezmenená - 885,0 m2
Počet podzemných podlaží	1
Počet nadzemných podlaží	1

2 OBJEKTOVÁ SKLADBA

Členenie stavby

- SO 01 Budova veliteľská I. b.č.1 – 5012/4
- SO 02 Budova veliteľská II. b.č.2 – 5012/33
- SO 03 Budova strážnice b.č.3 – 5012/3
- SO 05 Budova mužstva b.č.5 – 5012/31
- SO 06 Kuchyňa mužstva b.č.6 – 5012/35

- DSO 0x.1 – Skutkový stav*
- DSO 0x.2 – Architektúra s stavebné riešenie*
- DSO 0x.3 – Statika*
- DSO 0x.4 – Vykurovanie*
- DSO 0x.5 – Elektroinštalácia a bleskozvod*
- DSO 0x.6 – Hydraulické vyváženie vykurovacej sústavy*

MINIMÁLNE BEZPEČNOSTNÉ A ZDRAVOTNÉ POŽIADAVKY NA STAVENISKO

3 VŠEOBECNÉ A OSOBNÉ POŽIADAVKY

3.1 POVINNOSTI DODÁVATEĽA STAVEBNÝCH PRÁC :

Stavebné práce musia byť vykonávané v súlade s právnymi a ostatnými predpismi na zaistenie BOZP, najmä ustanoveniami:

- Zákona NR SR č.124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- NV SR č. 396/2006 Z z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko
- Vyhl. č. 147/2013 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri stavebných prácach a prácach s nimi súvisiacich a podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností
- Vyhl. SÚBP č. 59/1982 Zb., ktorou sa určujú základné požiadavky na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení, ako aj ustanovení ostatných platných bezpečnostných predpisov, technických noriem (STN, TNŽ, EN) a Nariadení vlády SR vydaných na zaistenie BOZP a technických zariadení platných v čase realizácie predmetnej stavby pri všetkých vykonávaných činnostiach,
- Stavebné práce musia byť vykonávané podľa „Plánu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci“ vypracovaného v zmysle NV SR č. 396/2006 Z. z. Objednávateľ, ako stavebník, poverí jedného koordinátora dokumentácie alebo viacerých koordinátorov dokumentácie podľa §3 NV SR č. 396/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko, ktorý bude koordinovať vypracovanie plánu BOZP (v zmysle NV SR č. 396/2006 Z. z.) so zhotoviteľom ešte pred zriadením staveniska. Zhotoviteľ stavebných prác musí zabezpečiť zamestnancom, ktorí budú obsluhovať resp. majú vykonávať činnosť na elektrických zariadeniach v súvislosti so stavebnými úpravami predmetnej

stavby príslušnú kvalifikáciu v zmysle noriem STN 34 3100 a STN 34 3109 resp. zodpovedá za jej platnosť.

Zhotoviteľ stavebných prác je zodpovedný a povinný za správne a sústavné zisťovanie nebezpečenstiev a ohrození, posudzovať riziko a vypracovať písomný dokument o posúdení rizika pri všetkých pracovných činnostiach a okamžité prijatie adekvátnych opatrení (technických, organizačných, OOPP) na zaistenie BOZP. Zhotoviteľ stavebných prác zodpovedá za pridelenie účinných OOPP v zmysle NV č. 395/2006 Z. z. o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov.

Podľa príslušnej špecifikácie sa na určené technické zariadenia vzťahujú podmienky vyhlášky MDPT č. 205/2010 Z. z. o určených technických zariadeniach a určených činnostiach a činnostiach na určených technických zariadeniach, ktoré musí zhotoviteľ stavebných prác dodržiavať a spĺňať. Pri všetkých inžinierskych sieťach (v energetike, plynárstve, telekomunikáciách, ...) sa musia práce vykonávať tak, aby boli dodržané príslušné ochranné pásma. Pri prácach v ochrannom pásme sa musia dodržiavať príslušné predpisy a podmienky správcov, resp. si vyžiadať dozor počas výstavby. Pri uskutočňovaní stavebno-montážnych prác je potrebné riadiť sa základnými zákonnými nariadeniami, najmä zákonom NR SR č. 125/2006 Z. z. a zákonom NR SR č. 124/2006 Z. z. Nariadením vlády SR č. 396/2006 o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko, ako aj nariadeniami a platnými vyhláškami, zvlášť s dôrazom Vyhlášku č. 147/2013 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri stavebných prácach a prácach s nimi súvisiacich a podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností. Rovnako dodržiavať nasledovné vyhlášky:

- Vyhlášku MŽP SR č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie.
- Vyhlášku MDPT SR č. 350/2010 Z. z. o stavebnom a technickom poriadku dráh

Dodávateľ stavebných prác, zamestnávateľ (dsp) musí viesť evidenciu pracovníkov, ktorí nastúpia do práce a ktorí skutočne z práce aj odchádzajú.

DSP je povinný osoby, ktoré s jeho vedomím vstúpia na stavenisko, vybaviť osobnými ochrannými pracovnými prostriedkami, ktoré sú potrebné pre vykonávanie pridelenej práce alebo ktoré zodpovedajú miere ich možného ohrozenia. Vybaviť potrebnou dokumentáciou, návodmi, pravidlami a oboznámiť ich so všetkými známymi okolnosťami, ktoré môžu mať vplyv na výkon ich práce (technologický postup, miestne podmienky, spolupráca s inými pracovníkmi a možné iné nebezpečenstvá). Pracovníci ktorý sú poverení riadením alebo kontrolou, musia byť vybavení príslušnými právnymi a technickými predpismi.

DSP zabezpečí školenie pracovníkov nasledovne :

- projektanti (dodávateľská dokumentácia), riadiaci pracovníci musia byť preškolení raz za 3 roky
- pracovníci obsluhujúci stroje musia byť preškolení raz za rok (12 mesiacov)
- pracovníci pracujúci vo výškach, alebo tí, ktorí tieto práce riadia musia byť preškolení raz za 12 mesiacov

Počas stavebných prác je vybraný dodávateľ resp. zúčastnení dodávateľa povinní rešpektovať a dodržiavať normy, technické a technologické postupy a riadiť sa Vyhláškou č. 147/2013 Zb., SÚBP a SBÚ O bezpečnosti práce a ostatnými súvisiacimi predpismi a podmienkami vyplývajúcimi z Nariadenia vlády SR č. 396/2006 Z.z. O minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko, z Nariadenia vlády SR č. 391/2006 Z.z. O minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko, z Nariadenia vlády SR č. 387/2006 Z.z. O minimálnych požiadavkách na používanie označenia, symbolov a signálov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v súvislosti s uplatnením STN 01 0802 a z Nariadenia vlády SR č. 281/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci s bremenami.

3.1.1 VŠEOBECNÉ POŽIADAVKY NA STAVENISKO

Pre prevádzku staveniska musí dodávateľ stavby spracovať platný plán realizácie a uskutočnenia stavby aj predpis s pokynmi bezpečnosti pri práci. Zodpovední pracovníci musia byť s plánom a predpisom oboznámení a musí byť o tomto spísaný protokol.

Samostatným elaborátom musí byť požiaro-evakuačný plán staveniska stavby s podrobným, spôsobom vyhlásenia, oznámenia verejnému útvaru, priebehu a postupe prác pri evakuácii osôb a stanovenia zodpovednosti za jednotlivé časti.

Počas užívania objektov staveniska je potrebné dodržať vyhlášku č. 147/2013Zb. SÚBP. Stavebné riešenie, elektrické zariadenie musia zodpovedať požiadavkám vyhl.č. 59/82 SÚBP. Elektroinštalácia a zariadenia objektu musia zodpovedať druhu prostredia STN 33 2000-5-51:2007-04 ochrana pred úrazom STN 33 2000-4-41 ochrana pred bleskom.

3.1.2 VŠEOBECNÉ USTANOVENIA PRE STANOVISKO

Prevádzka musí byť zabezpečovaná podľa platných právnych predpisov, noriem, vyhlášok a v súlade so spracovaným plánom realizácie a uskutočnenia stavby.

- plán realizácie a uskutočňovania stavby rieši organizáciu, prevádzku a obsluhu a údržbu objektov staveniska a realizáciu stavby
- pre realizáciu stavby musí byť u dodávateľa stavby uložená projektová dokumentácia, ktorá musí byť v prípade zmien opravovaná a doplňovaná
- pokiaľ nastanú zmeny v realizácii stavby a stavenisku je prevádzkovateľ povinný vykonať opravu plánu realizácie a uskutočňovania stavby, alebo vypracovať nový plán realizácie a uskutočňovania stavby
- plán realizácie a uskutočňovania stavby musí byť schválený nadradeným zodpovedným pracovníkom dodávateľa stavby, investorom stavby a užívateľom objektu a prevádzkovateľom areálu kde je realizovaná výstavba
- nedodržanie zásad a pokynov plánu realizácie a uskutočňovania stavby môže spôsobiť nehospodárnu realizáciu stavby, haváriu objektov staveniska, ohrozenie pracovníkov zabezpečujúcich realizáciu stavby
- plán realizácie a uskutočňovania stavby musí byť k dispozícii príslušným pracovníkom, ktorí zabezpečujú plán realizácie a uskutočňovania stavby, ako i kontrolným orgánom.

3.1.3 POVINNOSTI DODÁVATEĽA STAVBY

V rámci povinností vykonáva dodávateľ stavby – zamestnávateľ opatrenia potrebné na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci so zreteľom na všetky okolnosti týkajúce sa bezpečnosti práce. Zamestnávateľ musí dbať, aby sa tieto opatrenia prispôbovali meniacim sa skutočnostiam a musí sa snažiť o zlepšenie pracovných podmienok.

Pri vykonávaní opatrení dodávateľ stavby zamestnávateľ vychádza zo všeobecne platných zásad:

- a) zaistiť ohrozenia, odstraňovať ich a tam, kde to podľa stavu poznania nie je možné, vypracovať vyhodnotenie ohrození, plánovať a vykonávať realizáciu opatrení na ich odstránenie alebo zamedzenie
- b) prihliadať na ľudský faktor pri práci, výbere pracovných prostriedkov, pracovných a výrobných metód, ochranné prostriedky a pomôcky
- c) zabezpečiť, aby pracovisko, stroje, náradie, nástroje, materiály, pracovné pomôcky, pracovné postupy, usporiadanie pracovných miest a organizácia práce neohrozovali bezpečnosť a zdravie pri práci
- d) plánovanie prevencie rizík s cieľom súvislého spájania techniky, organizácie práce, pracovných podmienok, sociálnych vzťahov a vplyvu životného prostredia na pracovisko
- e) určiť zamestnancom bezpečné pracovné postupy a informovať ich o ohrozeniach, ktoré sa pri práci a v súvislosti s ňou môžu vyskytnúť
- f) posúdiť ohrozenie bezpečnosti a zdravia zamestnancov, okrem iného pri voľbe pracovných prostriedkov
- g) nepoverovať zamestnancov prácami, na ktoré nemajú oprávnenia podľa osobitných predpisov, zaraďovať zamestnancov na prácu a pracovisko so zreteľom na ich schopnosti a zdravotný stav
- h) zabezpečiť bezpečnú a hospodárnu prevádzku podľa plánu realizácie stavby, technických noriem a návodov na obsluhu zariadení od výrobcu
- i) určiť pracovníkov na realizáciu, obsluhu, údržbu a opravy
- j) zabezpečiť opravy zariadení väčšieho rozsahu dodávateľským spôsobom oprávnenou organizáciou
- k) mať k dispozícii projektovú dokumentáciu
- l) vykonávať pravidelnú údržbu zariadení v zmysle návodu na obsluhu, alebo podľa pokynov výrobcu
- m) vykonávať školenia zamestnancov, oboznamovať ich s novými predpismi v oblasti bezpečnosti a zdravia pri práci
- n) informovať o možnom ohrození bezpečnosti a zdravia pri práci, o ochranných opatreniach na prevenciu rizík všeobecne pre jednotlivé pracoviská
- o) určiť postup pre prípad vzniku poškodenia zdravia, vrátenie poskytnutia prvej pomoci a informuje o ňom zamestnancov
- p) určiť postupy pre prípad vzniku havárie alebo poruchy zariadení a informuje o nich zamestnancov
- q) určiť ekonomické parametre prevádzky - min. a max. teplotu vykurovania jednotlivých priestorov, stanoviť dobu osvetlenia staveniska, komunikačných a spoločných priestorov
- r) stanoviť zásady bezpečnej, bezporuchovej a ekonomickej prevádzky objektu staveniska a zverejniť formou oznamov. Upozornení, výstražných tabúl a pod.

3.1.4 POVINNOSTI ORGANIZÁCIE

Za splnenie úloh v starostlivosti o bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci zodpovedajú vedúci pracovníci na všetkých riadiacich stupňoch v rozsahu svojej funkcie. Tieto úlohy sú rovnocennou náplňou ich služobných a pracovných povinností. V záujme zisťovania starostlivosti o bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (BOZP) zodpovedajú vedúci pracovníci:

- a) zaisťujú v príslušných plánoch v súlade s plnením úloh zvyšovanie BOZP a zlepšovanie pracovného prostredia
- b) nahrádzajú fyzicky namáhavé práce a práce v sťažených pracovných podmienkach novými pracovnými postupmi a použitím mechanizácie
- c) sústavne oboznamujú všetkých príslušníkov obsluhy zariadení s predpismi k zaisteniu BOZP a s novými poznatkami na tomto úseku, pravidelne overujú ich znalosti z týchto predpisov, sústavne vyžadujú a kontrolujú ich dodržiavanie

- d) zaraďujú pracovníkov na prácu (funkciu) a pracovisko s ohľadom na ich schopnosti a zdravotný stav, nesmú pripustiť, aby vykonávali práce, ktoré by boli v rozpore s predpismi k zabezpečeniu BOZP a neodkladne zabezpečujú odstránenie závad
- e) sústavne kontrolujú úroveň starostlivosti o BOZP, stav technickej prevencie, dodržiavanie zásad BOZP a zabezpečujú odstránenie vzniknutých alebo zistených závad, porúch a havárií technických zariadení, zisťujú ich príčiny vzniku
- f) okamžite zaisťujú a odstraňujú príčiny pracovných úrazov a chorôb z povolania, vedú ich v evidencii, oznamujú ich príslušným orgánom a vykonávajú opatrenia potrebné k náprave
- g) organizujú najmenej 1x za rok kontrolu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, zistené závady a nedostatky odstraňujú a potrebné opatrenie zhrňujú do príslušných plánov
- h) pre pracovníkov, u ktorých to vyžaduje ochrana ich zdravia, zabezpečujú a poskytujú na používanie potrebné osobné ochranné a pracovné prostriedky, vrátane umývacích, čistiacich a dezinfekčných prostriedkov
- i) pri práci na elektrických spotrebičoch, el. inštalácii a v rozvádzači je nutné vypnúť hlavný vypínač
- j) počínať si pri práci tak, aby neohrozil svoje zdravie, život, ako aj iných pracovníkov
- k) zúčastniť sa školenia o bezpečnosti a ochrane zdravia, podrobiť sa lekárske prehlídkam a skladať skúšky zo znalostí bezpečnostných, hygienických a požiarnych predpisov

3.1.5 POVINNOSTI PRACOVNÍKOV DODÁVATEĽA STAVBY

- a) oznámiť svojmu nadriadenému závady, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť alebo zdravie pri práci, prípadne urobiť opatrenia k odstráneniu nebezpečenstva.
- b) dodržiavať bezpečnostné, hygienické a požiarne predpisy a príkazy. Príkazy odporujúce bezpečnostným, hygienickým a požiarным predpisom je obsluhovať povinný ihneď hlásiť svojmu nadriadenému
- c) dodržiavať stanovené technologické a pracovné postupy
- d) používať pri práci ochranné a pridelené osobné ochranné pracovné prostriedky, predpísané technologické zariadenia a pomôcky
- e) zúčastňovať sa pravidelne školení v záujme zvýšenia BOZP a podrobiť sa predpísaným skúškam a lekárske prehlídkam
- f) oznamovať okamžite svojmu priamemu nadriadenému, alebo orgánom dozoru a verejnej kontroly nad bezpečnosťou práce závady a nedostatky, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť, alebo zdravie pri práci a podľa vlastných možností sa zúčastňovať na ich odstraňovaní
- g) v prípade podozrenia, alebo námatkovej kontroly sa podrobiť vyšetreniu, či nie sú pod vplyvom alkoholu, alebo iných omamných látok
- h) podrobiť sa lekárskej prehliadke a predpísanému očkovaniu
- i) nepoužívať v podzemných objektoch otvorený oheň alebo fajčiť
- j) ustanovenia predchádzajúcich odstavcov platia i pre osoby, ktoré so súhlasom, resp. príkazom nadriadeného pracovníka sa na pracovisku zdržiavajú, alebo dočasne vypomáhajú.

3.1.6 ZAKAZUJE SA PRACOVNÍKOM DODÁVATEĽA STAVBY REALIZÁCIA

- a) ak svojvoľne manipuluje so zariadením mimo stanovené pracovné postupy
- b) ak sú odkryté elektrické zariadenia pri prevádzke
- c) ak sú od neho požadované také práce, pre ktoré nie je zaškolený - ak sú od neho požadované také práce, ktoré sú v rozpore s pokynmi pre obsluhu a s bezpečnostnými predpismi
- d) ak sa stala v prevádzke taká porucha, ktorá by mohla spôsobiť ohrozenie majetku a života občanov o pracovnej schopnosti po stránke zdravotnej rozhoduje lekár, o prevádzkovej schopnosti obsluhovania rozhodujú nadriadení obsluhovať

4 STABILITA A PEVNOSŤ

DSP zabezpečí materiály, zariadenia a iné prvky, ak sa pohybujú akýmkoľvek spôsobom a môžu ovplyvniť bezpečnosť a zdravie zamestnancov. V konkrétnom prípade stavby je nutné poukázať na riziká spojené pri práci s bremenami pri búracích prácach a pri montážnych prácach. Pri prácach s bremenami je nutné dodržiavať smerné hodnoty na zdvíhanie a prenášanie bremien, zabezpečiť bremená proti zosunutiu alebo prevráteniu, priradenie ručným dopravným prostriedkom, zamedziť rizikám spojeným s pracovným priestorom (rozmery komunikácií, kvalita a povrch komunikácií, osvetlenie, hustota premávky, dispozícia a rozmery manipulačných a úložných priestorov). Pri práci s bremenami je nutné dodržiavať nariadenie vlády SR č. 281/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci s bremenami.

Pre každú montáž musí byť vopred vypracovaný technologický postup montáže s uvedením montážnych a zdvíhacích zariadení. Dodané prefabrikáty na stavbu musia mať sprievodnú dokumentáciu, musia byť riadne prevzaté, uskladnené a manipulácia s nimi musí prebiehať v súlade s predpismi a požiadavkami výrobcu. Zvislé časti konštrukcie môžu byť osadené na určené miesto len vtedy, ak sú pripravené prostriedky na jeho zaistenie (montážne stolice, klíny, ťahadlá) a tieto sa môžu odstraňovať až po konečnom upevnení a priestorovom stužení (zabetónovanie, zváranie). Prvky sa nesmú spájať zváraním, ak sú zavesené na zdvíhacom zariadení. Vodorovné časti konštrukcie môžu byť osadzované len vtedy, ak sú pripravené montážne plošiny alebo iné

zariadenia, ktoré umožnia montážnikom bezpečnú prácu (ochranné ohradenia, ochranné lešenia, ochranné siete, bezpečnostný opasok). Počas prerušenia montážnych prác musí byť na tieto miesta zamedzený prístup, alebo musia byť urobené také bezpečnostné opatrenia, ktoré vylúčia možnosť pádu pracovníkov z výšky.

5 ÚNIKOVÉ CESTY A VÝCHODY

Únikové cesty sú pre dané stavenisko posúdené v požiarno-bezpečnostnom riešení, ktoré tvorí samostatnú prílohu. Únikové cesty a východy budú vyznačené v súlade s nariadením vlády SR č. 387/2006. DSP zabezpečí že únikové cesty a východy budú voľné a bez prekážok dvere núdzových východov sa budú otvárať smerom von a nebudú zamknuté, alebo zaistené proti rýchlemu otvoreniu. Únikové cesty a východy na danej stavbe si nevyžadujú umelé osvetlenie.

6 IDENTIFIKÁCIA , OHLÁSENIE A ZDOLÁVANIE POŽIARU

Požiarno-bezpečnostné riešenie počas výstavby tvorí samostatnú prílohu. Požadované zabezpečenie cestou RHP a nástenných hydrantov.

7 VETRANIE

Vzhľadom na používané materiály a pracovné postupy daná stavba si nevyžaduje núdzový vetrací systém. Existujúce vetracie otvory (okná, dvere a vráta) plne postačujú na prívod čerstvého vzduchu pre pracovníkov pracujúcich vo vnútorných priestoroch. Otvorené okná a dvere musia byť zabezpečené tak aby neohrozovali zamestnancov. DSP zabezpečí riadne vetranie vnútorných priestorov počas realizácie stavebných prác.

8 TEPLOTA

DSP na stavbe zabezpečí tepelnú pohodu zamestnancov so zreteľom na používané pracovné metódy, vplyv počasnia a fyzický výkon. K tomuto zabezpečí potrebný počet a kvalitu odevov a obuvi.

9 PRIRODZENÉ A UMELE OSVETL. PRACOVÍSK, PRIESTOROV A KOMUNIKÁCIÍ NA STAVENISKU

DSP zabezpečí na stavbe dostatočné osvetlenie a to v prípade potreby umelým osvetlením pre požadovaný charakter prác príslušnej intenzity pomocou prenosných svetelných zdrojov odolných proti nárazom. Osvetlenie umiestniť tak, aby nebolo zdrojom úrazu.

10 KOMUNIKÁCIE A OHROZENÉ PRIESTORY

Všetky vstupy na stavenisko musia byť uzatvárateľné a uzamykateľné a označené tabuľkami o zákaze vstupu nepovolanej osobám. Komunikácie budú označené dopravnými tabuľkami a udržiavané v bezpečnom stave. Prekážky vyššie ako 0,1 m budú vybavené prejazdmi o zodpovedajúcej únosnosti.

Vertikálne komunikácie (schodištia, rebríky, rebríkové schody) nesmú byť dlhšie ako 8,0 m. Na rebríkoch je zakázané pracovať s pneumatickými nástrojmi, vstreľovacími prístrojmi, reťazovými píľami, plameňom a nebezpečnými látkami. Práce na rebríkoch môžu byť vykonávané len jednoduchým náradím. Na rebríkoch je zakázané pracovať nad sebou, alebo vystupovať či zostupovať, pokiaľ prvý pracovník nie je na bezpečnej podlahe. Vynášať alebo znášať bremená možno len do hmotnosti 20 kg, za predpokladu používania troch pevných bodov. Práca na rebríku môže byť vykonávaná max. vo výške, ak pracovník stojí 0,8 m nižšie od oporného bodu rebríka o konštrukciu. Pri práci od výšky 5,0 m je pracovník povinný používať osobné ochranné zabezpečenie.

Použitie lešenie na stavbe bude odborne navrhnuté, montované a udržiavané, tak aby bolo bezpečné po statickej, funkčnej a pracovnej stránke. Pracovné plošiny, lávky a prístupy budú montované, navrhované, dimenzované, chránené a používané tak, aby zamestnancov chránili pred pádom a pádom predmetov.

Každé lešenie skontroluje odborne spôsobilá osoba: pred ich prevzatím, v pravidelných intervaloch, po prestavbe, dočasnom prerušení prác, po mimoriadnych poveternostných vplyvoch, seizmickom otrase a po každom inom prípade, ktorý by mohol vplývať na ich pevnosť a stabilitu.

Pojazdné lešenia budú zabezpečené proti neželanému pohybu.

Horizontálne komunikácie pre chodcov musia mať minimálnu šírku 0,75 m resp. 1,5 m pre obojsmernú prevádzku. Pri sklone väčšom ako 1 : 3 musia mať na jednej strane jednotyčové zábradlie výšky 1,1 m. Podchodové výšky musia byť dodržané 2,1 m, len výnimočne 1,8 m za predpokladu bezpečnostného označenia a ďalšieho opatrenia. V miestach so zvýšeným nebezpečenstvom musia byť komunikácie opatrené zábradlím, ohradením alebo zvodidlami.

Pádu z výšky bude zabránené pevným zábradlím so zarážkou pri podlahe a strednou výstuhou, plošinou, záchytnou sieťou a prostriedkami osobného zabezpečenia proti pádu.

11 POHYB NA PRACOVISKU

Podlahová plocha na pracovisku musí byť v takom stave, aby umožňovala zamestnancom voľný a bezpečný pohyb pri výkone ich práce so zreteľom na umiestnené zariadenie.

Všetky otvory a výkopy musia byť bezpečne prekryté. Stav komunikácií, manipulačných a úložných priestorov musí byť taký aby zamedzil pokľznutiu, zakopnutiu, podvrtnutiu alebo narazenie na prekážku zamestnancom.

12 PRÁCE VO VÝŠKACH A NAD VOĽNOU HLĚBKOU

Pádu z výšky bude zabránené pevným zábradlím so zarážkou pri podlahe a strednou výstuhou, plošinou, záchytnou sieťou a prostriedkami osobného zabezpečenia proti pádu.

Ochrana pracovníkov proti pádu sa musí uskutočniť kolektívnym alebo osobným zabezpečením nezávisle od výšky pracoviska ak hrozí pád na nebezpečné miesta. Od výšky pracoviska 1,5 m vždy, okrem prípadov, je pracovisko na ploche do 10m² vymedzené zábranou najmenej 1,5 m od hrany pádu, alebo miesto práce vo vnútri objektu je najmenej 0,6 m pod korunou strechy, na ktorej sa pracuje. Ak práca je vykonávaná len na určitom mieste celkovej plochy, môže sa táto časť vymedziť zábradlím.

Prostriedky osobného zabezpečenia (bezpečnostný pás, postroj, lano, tlmič energie) sa použijú v prípadoch, ak nie je možné použiť kolektívne zabezpečenie. Tieto prostriedky musia byť schválené štátnou skúšobňou a musia byť odskúšané raz za dva roky. Miesta upevnenia musia byť vopred určené zodpovedným pracovníkom. Pri použití osobných ochranných prostriedkov sú povolené max. dĺžky pásov :

- bezpečnostný pás 0,6 m
- bezpečnostný postroj 1,5 m
- bezpečnostný postroj s tlmičom energie 4,0 m
- Pri presune na iné miesto musí byť pracovník stále zaistený.

Horolezeckú techniku môžu používať len kvalifikovaní pracovníci, ktorí absolvovali predpísané kurzy, vlastnia osobitné osvedčenie a vyhovujú zdravotným požiadavkám.

Pod prácami vo výškach bude nutné vymedziť ochranné pásma na ochranu ostatných pracovníkov, ktoré od kraja pracovnej podlahy musí byť najmenej :

- 1,5 m pri práci vo výške od 3 do 10 m
- 2,0 m pri práci vo výške od 10 do 20 m

Ohrozený priestor sa zabezpečí :

- vylúčením prevádzky (zamedzenie prístupu)
- využitie ochranných alebo záchytných konštrukcií (zastrešenie)
- ohradením dvojtyčovým zábradlím výšky 1,1 m alebo pri krátkodobých prácach jednotyčovým
- strážením určeným pracovníkom

Každá konštrukcia vybudovaná pre prácu vo výške musí byť zápisom odovzdaná zodpovednému pracovníkovi, ktorý na tejto konštrukcii bude práce zabezpečovať. Prípadné nedostatky musia byť odstránené pred týmto zápisom.

Konštrukcie, ktoré nemusia byť takto preberané sú :

- lešenia, alebo iné pracovné podlahy do výšky 1,5 m
- jednomiestne sedačky
- pohyblivé pracovné plošiny, ak neboli demontované ich nosné časti

Všetky pracovné podlahy musia mať vybudovaný bezpečný prístup (rampy, rebríky, schody).

Práce nad sebou sú zakázané, ak nie sú urobené dostatočné opatrenia na ochranu pracovníkov na nižších úrovniach proti pádu alebo prepadnutiu materiálov, prípadne technologický postup musí riešiť rozmiestnenie pracovníkov na rôznych úrovniach.

Ohrozenie pracovníkov prenášaným bremenom pomocou zdvíhacích zariadení je na stavbách bežné, preto je vstup pracovníkov do ohrozeného priestoru zakázaný a obsluhujúci pracovník sa môže priblížiť k prenášanému bremenu až pri jeho osadzovaní na určené miesto.

Na prácu vo vysokých miestach (žeriav, zvýšená vnútorná časť haly) musia byť DSP určený vždy najmenej dvaja pracovníci a DSP musí pre tieto práce vypracovať technologický postup.

13 PRÁCE NA STRECHE

Bezpečnosť pracovníkov proti pádu z voľných okrajov striech rovných bude splnená ak okraje striech budú zabezpečené pevným zábradlím, alebo budú vybudované ochranné či záchytné konštrukcie. Na zvyšovanie

miesta práce sa nesmú používať predmety, ktoré nie sú na tento účel určené, alebo sú labilné, napr. vedrá, sudy, siete atď.

14 BÚRACIE PRÁCE

Vedúci pracovníci DSP, ktorí priamo riadia búracie práce, zodpovedajú za podrobné poučenie a informovanie pracovníkov, ktorí tieto práce budú vykonávať. Pred začatím prác musí byť okolie búraného objektu zabezpečené do takej vzdialenosti, do akej bude búraný materiál padať. zabezpečenie sa bude robiť ohradením nebezpečného priestoru, resp. pracovníkov v kritickom čase.

Energetické prípojky do búraného objektu musia byť odpojené, vstupy a výstupy z nich musia byť po celý čas búracích prác bezpečné a prístupné, pracovisko musí byť vopred zabezpečené potrebným materiálom, mechanizmami, ochrannými prostriedkami atd., pracovníci poučení, preškolení a vybavení OOPP, určený zodpovedný pracovník, ktorý musí mať písomný príkaz riaditeľa DSP na začatie búracích prác. Počas búrania treba neustále sledovať všetky zmeny na búranom objekte. Pri ručnom búraní sa postupuje zhora nadol pri súčasnom odpratávaní jednotlivých častí konštrukcie, vyčnievajúce s poškodené časti musia byť podoprené, aby práce na nich a nad nimi prebiehali bezpečne. Zásadne sa nesmie pracovať nad sebou ani pod časťami, ktorých stabilita je ohrozená. Múry vo vnútorných priestoroch možno búrať iba ak sa preukáže, že neplnia funkciu nosných častí, ručné strhávanie striech a stien za pomoci lán, pák a zdvihákov je zakázané. Konštrukcia, ktorá bude rozoberaná rezaním, nesmie ohroziť pracovníkov ani stabilitu ostatnej rozoberanej časti konštrukcie. Uvoľnené prvky môžu byť znášané strojmi až po ich úplnom odpojení od ostatnej konštrukcie.

Ocelové konštrukcie rezané kyslíkom sa búrajú podľa predpisov platných pre rezanie kyslíkom. Zhadzovanie ľahkých alebo veľkoplošných materiálov z vyšších pracovísk je zakázané, nakoľko nie je možné predpokladať ich miesto dopadu. Bežný stavebný materiál možno zhadzovať za predpokladu, že budú vytvorené opatrenia na jeho bezpečný dopad alebo uloženie.

Pri búracích prácach DSP vybaví pracovníkov OOPP a zabezpečí ich proti pádu z výšky ochrannými a záchytnými konštrukciami.

15 ZEMNÉ PRÁCE

Výkopy v zastavanom území DSP zabezpečí proti pádu osôb zakrytím a ohradením min. 1,5 m od hrany výkopu zo strany možného prístupu. Na vonkajších komunikáciách sa výkopy zabezpečia oplatením na ktorom bude umiestnená dopravná značka a červené osvetlenie na začiatku a na konci tohto zabezpečenia.

Výkopy hlbšie ako 0,5 m musia mať zriadené priechody min. 0,75 m široké, na verejných priestranstvách min. 1,5 m. Pri hĺbke výkopu do 1,5 m musia mať priechody jednotyčové zábradlie na oboch stranách, do hĺbky výkopu nad 1,5 m musí byť dvojtyčové zábradlie so zarážkou na oboch stranách.

Okraje výkopu nesmú byť od hrany do 0,5 m zaťažované ani vykopanou zeminou. Priestor šmykového klinu taktiež nesmie byť zaťažený skladovaným materiálom, zariadeniami staveniska, strojmi atď. Ich umiestnenie v tomto priestore je možné za predpokladu, že výkop bude zabezpečený (paženie) proti zosunutiu horniny. Pre pracovníkov musia byť vo výkopoch hlbších ako 1,5 m zriadené zostupy (rebríky, schody, rampy), vzdialené od seba max. 30 m. Na odľahlých pracoviskách vo výkopoch hlbších ako 1,3 m nesmie pracovník vykonávať práce osamotene.

Zabezpečiť stabilitu stien, výkopov pažením musí DSP od hĺbky 1,3 m v zastavanom území a od 1,5 m v nezastavanom území. V nesúdržných zeminách, podmáčaných alebo inak náchylných na zosunutie (otrasy) musia byť steny výkopov zabezpečené aj pri menších výškach. Šírka dna výkopu v ktorom sa budú vykonávať montážne prác, musí byť min. 0,8m.

Ochranné pásmo inžinierskych sietí je min. 1,0 m od krajnej polohy vodiča, potrubia, steny atď. Použitie strojov v blízkosti ochranného pásma musí dohodnúť DSP s prevádzkovateľom týchto sietí, ktorý môže vyžadovať aj širšie ochranné pásmo.

Priestor, v ktorom sa budú vykonávať zemné práce v zime za pomoci rozmrazovania, musí byť vymedzený nápadným spôsobom. Na rozmrazovanie sa nesmú použiť látky, ktoré môžu ohroziť zdravie pracovníkov alebo kontaminovať povrchové a spodné vody.

16 MURÁRSKE PRÁCE

Realizácia murárskych prác pod úrovňou terénu (suterény, pivnice, šachty, prímurovky) sa môže uskutočňovať za podmienky, že výkop bude dostatočne zabezpečený proti zosunutiu zeminy a ohrozeniu pracovníkov. Pohyb ťažkých mechanizmov na úrovni terénu v blízkosti takýchto prác musí byť vylúčený, nakoľko pri postupe murárskych prác je paženie potrebné rozoberať a súdržnosť zeminy môže otrasmí spôsobenými mechanizmami byť porušená. Prisýpanie zeminy mechanizmami sa môže vykonávať len na príkaz zodpovedného pracovníka za týchto podmienok :

- v priestore pod úrovňou terénu sa nesmú zdržiavať (ohrozené pásmo) žiadne osoby,
- nosné murivo môže byť prisypávané len po získaní dostatočnej pevnosti
- prímurovka môže byť prisypávaná až po získaní dostatočnej pevnosti nosných múrov, o ktoré bude zeminou pritlačená,
- zásyp sa môže robiť len postupne do určenej výšky a za patričného zhutňovania zeminy.

Murovanie múrov, ktoré sa uskutočňuje na prefabrikovaných stropných konštrukciách budovy, ktoré zároveň slúžia ako pracovná podlaha, alebo ako podklad pre stavanie kozových lešení. Prítom obvyčajne celý obvod stavby je voľný a hrozí nebezpečie pádu z výšky vo dvoch polohách. V prvej na začiatku murovania z úrovne stropu a v druhej pri postavení kozového lešenia s podlahou na úrovni vymurovania steny z prvej fázy práce. Z hľadiska bezpečnosti práce preto treba chrániť pracovníkov pred pádom do hĺbky kolektívnym alebo osobným zabezpečením.

Materiál na murovanie musí byť uložený tak, aby pri mieste práce bol voľný priestor min. 0,6 m. Doprava materiálu sa volí podľa výšky pracoviska a to strojom (výtahy, kladky), ručnými prostriedkami (vozíky, fúriky), ručne – nahadzovaním, prinášaním, alebo spúšťaním (sklzy).

Zakázané je vykonávať kontrolu zvislosti rohov, otvorov a ukončenia múrov z vymurovaných konštrukcií. Všetky otvory v podlahách musia byť zakryté proti pádu osôb a materiálu. Otvory po inštalácii potrubí vo výške môžu byť ukončené len z lešení, prenosných pracovných podláh alebo z dvojitých rebríkov.

17 BETONÁRSKE, DEBNIACE, ŽELEZIARSKÉ PRÁCE

Debnenie musí byť navrhnuté, ale i zhotovené tak, aby bolo dostatočne pevné, únosné a tuhé, aby bolo schopné preniesť váhu ocele, betónu a zariadení potrebných k spracovaniu a doprave betónovej zmesi, pokiaľ sa tento tlak prenáša na debnenie.

Drevené podperné konštrukcie debnenia nesmú byť tenšie ako 7 cm, z celkového počtu podpier môže byť nadstavovaná len 1/3, pričom obidve dosadacie, ale aj koncové plochy podpier musia byť rovné a zdravé a medzi sebou navzájom pospájané, čím sa vylúči ich posunutie, vyvrátenie, alebo uvoľnenie. Stĺpiky môžu byť nadstavované len v jednom mieste, v hornej alebo spodnej tretine a miesta styku musia byť zabezpečené najmenej tromi príložkami. Oceľové podpery vysúvacie sa nepovažujú za nadstavované, ak po ich vysunutí a zabezpečení oceľovou vsuvkou zostáva presah min. 30 cm.

Posuvné debnenie môže byť použité len za podmienky, že stavebná organizácia, ktorá bude toto debnenie používať, má vypracované príslušné technologické postupy a pravidlá a má na túto prácu určených a zaškolených pracovníkov. Práce na posuvnom debnení môžu byť vykonávané len za priamej účasti zodpovedného pracovníka, ktorého menovite určí stavebná organizácia a ktorý vykonáva denné prehliadky debnenia, kontroluje údržbu a opravy a vedie záznamy v stavebnom denníku. Na pracovnej podlahe môže pracovať len určený počet pracovníkov, ktorí sa nesmú sústreďovať na jednom mieste. Množstvo materiálu na pracovných podlahách musia byť určené v technologických predpisoch a pracovníci, ktorí tento materiál na posuvnom debnení preberajú, musia byť spojení signalizačným zariadením s pracovníkmi obsluhujúcimi zdvíhacie zariadenie.

Demontážne práce na debnení sa môžu začať až po dostatočnom zatvrdnutí betónu, resp. železobetónu na základe príkazu zodpovedného pracovníka. Zhadzovať materiál z debnenia je zakázané, v priestoroch oddebňovania sa môžu zdržiavať len pracovníci týmito prácami poverení. Oddebňovať z rebríka je zakázané. Rozoberané časti debnenia treba rozdeliť podľa druhu a veľkosti (použitelnosti), očistiť a uložiť na skládku. Z rebríka sa môžu uvoľňovať debniace prvky, ktoré svojou hmotnosťou a rozmermi nemôžu ohroziť pracovníka na rebríku a ktoré nie sú súčasťou nosných prvkov.

Stroje na výrobu armovacej výstuže musia byť umiestnené tak, aby pri manipulácii s prútni betonárskej ocele neboli ohrozovaní pracovníci samotní, ani iní pracovníci a aby si pri práci vzájomne neprekážali.

Rovnanie a strihanie betonárskej ocele sa môže vykonávať :

- len na strojoch dostatočne upevnených proti posunu, prevráteniu alebo utrnutiu
- ak používaný stroj je dostatočne pevný, ostrý a vyhovuje technickým parametrom vykonávanej práce
- ak točité časti strojov sú zakryté a strihacie časti sú opatrené ochranným zariadením a zarážkami.

Vkladať konce prútov do stroja možno iba vtedy, ak je stroj v klude. Na strojoch sa nesmú strihať prvky kratšie ako 30 cm. Pri strihaní niekoľkých prútov súčasne musia byť uchytené svorkami alebo viazané drôtom. Obsluhujúci pracovník nesmie priblížiť ruky bližšie ako 15 cm od strihacieho zariadenia a odstraňovať odpad alebo odstrihnuté prúty môže, len ak je stroj v klude.

Ohýbanie betonárskej ocele okolo pevného trňa musí byť robené smerom od obsluhujúceho pracovníka.

Armatúra kladená do debnenia musí byť dostatočne pevná, bez možnosti deformovania alebo sklopenia počas betonáže. Zvärať armatúru môžu iba pracovníci riadne zaškolení a vlastníci zväračský preukaz. Pred betonážou musí zodpovedný pracovník zhotovenú armováciu konštrukciu zápisnične prevziať.

Pri výrobe betonárskej zmesi z miešačkách je zakázané zdržiavať sa pod zdvihnutým košom. Pri prácach pod košom treba kôš zabezpečiť mechanicky (retiazka, podpera).

V priestoroch spracovania betónovej zmesi musia byť zhotovené bezpečné miesta pre pracovníkov, ktorí tieto betonárske práce vykonávajú. Pri ručnej doprave zmesi musia byť nad armatúrou zriadené podlahy, ktoré nesmú ležať na armatúre, ale musia mať vlastnú podpernú konštrukciu. Pri doprave betónovej zmesi žeriavom (v košoch, bádách) musia byť dodržiavané bezpečnostné opatrenia platné pre manipuláciu so zavesenými bremenami. Pri vkladaní a zhutňovaní betónovej zmesi sa musia dodržiavať ustanovenia príslušných predpisov a technologických postupov. Pred betonážou musia byť zodpovedným pracovníkom prevzaté všetky predchádzajúce práce, napr. začistenia rýh, debnenie, armovacie konštrukcie, lešenia, dopravné cesty atď., aby pracovníci neboli ohrození nedostatkami konštrukcií a aby práca prebiehala plynule, ale rizikových momentov. Počas práce je dôležité neustále sledovanie spoľahlivosti debnenia a podperných konštrukcií a dbať na to, aby zaťaženie od betónovej zmesi bolo rovnomerne rozložené, aby betónová zmes nebola delená na malé a veľké frakcie a aby bolo zabezpečené dostatočné a požadované hutnenie betónovej zmesi (prepichovanie, hutnenie).

Pred ukončením doby tvrdnutia betónu (21 dní) je zakázané betónové konštrukcie zaťažovať, alebo využívať ich na dopravu materiálu bez zhotovenia ochranných podláh alebo priestorov.

18 STROJE A STROJNÉ ZARIADENIA

Stroje a strojné zariadenia používané na stavebné práce môžu byť používané len v dobrom technickom stave a na účely, na ktoré sú ich výrobcom vyrobené. Každý stroj musí byť vybavený :

- prevádzkovými dokladmi (prevádzkový denník, revízna kniha),
- bezpečnostnými značkami, tabuľkami, nátermi, oznámeniami,
- zariadením na svetelnú signalizáciu alebo zvukovú výstrahu,
- ochrannými zariadeniami (zábradlie, výstupy, zámky, rošty).

Stroje vybavené stabilizačným zariadením musia byť stabilizované pre začiatkom pracovných úkonov stroja počas všetkých pracovných operácií.

Vsuvné, sklopné a prírodné zariadenia musia byť chránené alebo inak zabezpečené, aby nedošlo k ich styku s otáčavými alebo pohyblivými časťami stroja. Každé uvedenie stroja do chodu musí byť oznámené signálom, až potom môžu byť dané do pohybu pracovné zariadenia alebo stroj sám. Pri práci na verejných priestranstvách musí byť zabezpečený stály dozor.

Po ukončení prevádzky alebo prerušení prác musí byť stroj zabezpečený proti samovoľnému pohybu a pracovné zariadenie dané do takej polohy, aby neohrozovalo okolie a nemohlo sa stať zdrojom úrazu.

Údržba, opravy a čistenie musia byť vykonávané v súlade s návodom na tieto práce vypracovaným výrobcom, prípadne DSP. Počas týchto prác musí pracovník venovať zvýšenú pozornosť otázkam týkajúcim sa jeho osoby, ako aj okoliu v dosahu zariadenia stroja. Vypracované pokyny na obsluhu a údržbu stroja musia byť umiestnené na určenom mieste, prístupné a kedykoľvek k dispozícii.

Stroje môže samostatne obsluhovať len pracovník, ktorý má na túto činnosť požadovanú odbornú spôsobilosť. Musí byť duševne a telesne spôsobilý, musí mať viac ako 18 rokov, absolvoval zácvik a školenie a svoju odbornosť preukázal záverečnou skúškou. Ak má stroj charakter motorového vozidla, musí vlastniť aj vodičský preukaz.

- Bez oprávnenia k obsluhu môže stroj obsluhovať len
- osoba, ktorá získava predbežnú prax (zácvik) pod stálym dozorom určeného pracovníka,
- pracovník určený výrobcom stroja, ktorý stroj montuje, skúša, predvádza, opravuje.
- Aj v takomto prípade musí byť tento pracovník oboznámený s predpismi na zaistenie bezpečnosti stroja.

Ak na obsluhu stroja treba viac pracovníkov, musí byť určený zodpovedný pracovník.

Pred začatím prác musí obsluha prezrieť stroj a príslušenstvo a prekontrolovať činnosť ovládacích, oznamovacích a bezpečnostných zariadení. Zistené nedostatky musí odstrániť. Ďalej sa musí oboznámiť so zápisom v prevádzkovom denníku a urobiť opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov. V prípade, že kontrolou alebo zápisom je zistené, že sú to nedostatky, ktoré nie je schopný sám odstrániť a svojím charakterom by mohli ohroziť bezpečnosť práce alebo prevádzky, musí túto okolnosť ohlásiť zodpovednému pracovníkovi. Stroj nesmie uviesť do prevádzky. To isté platí aj v prípade, že závada nastane počas prevádzky. Obsluha je povinná stroj zastaviť a bezpečne zaistiť.

Pred začatím konkrétnej práce so strojom musí obsluha oboznámená s miestnymi prevádzkovými a pracovnými podmienkami. Oboznámenie vykoná zodpovedný pracovník za daný úsek, ktorý presne určí činnosť, pohyb a rozsah prác, prípadne spoluprácu alebo nadväznosť na iné práce vykonávané strojmi alebo pracovníkmi.

Počas práce musí obsluha venovať pozornosť ovládaniu stroja, aby nebola ohrozená bezpečnosť osôb, stroja, zariadení alebo konštrukcií. Prvým predpokladom tejto požiadavky je dostatočný výhľad obsluhy, osvetlenie pracoviska a jeho zabezpečenie proti vstupu iných osôb alebo pracovníkov do jeho pracovného priestoru. Ak tieto požiadavky nie sú splnené, musí mať obsluha prideleného pomocníka (poučený a spôsobilý).

Na stavenisku sa smú pohybovať iba vozidlá a mechanizmy s platnými technickými prehliadkami, skúškami a revíziami. Každý zhotoviteľ a pod zhotoviteľ musí zdokladovať platnosť prehliadok a skúšok osvedčeniami, protokolmi, zápismi do prevádzkových dokladov resp. prehlásením poskytovateľa stroja. Tieto dokumenty musia byť dostupné u stavbyvedúceho.

Mechanizmy, ktorými sa nevykonávajú práce musia byť odstavené v priestoroch určených stavbyvedúcim.

Vozidlo, alebo mechanizmus, u ktorého viditeľne dôjde k zhoršeniu technického stavu, musí byť okamžite vykázané zo staveniska.

Všetky ustanovenia o pravidlách dopravy a dopravnom značení musia byť dodržiavané, bez ohľadu nato, či sú alebo nie sú v tomto pláne uvedené.

- Vlečenie alebo šmýkanie materiálu alebo predmetu po teréne a po cestách je zakázané.
- Pred premiestňovaním vysokých strojov, zariadení alebo nákladu musia byť skontrolované
- prejazdne výšky na komunikáciách.
- Preprava osôb nákladnými autami nie je povolená.

- Motorizované zariadenia ako automobily, žeriavy a pod. nesmú byť ponechané za chodu motoru bez obsluhy.
- Zariadenia ako zváracie aparáty, kompresory, apod. nesmú byť za chodu premiestňované.
- Žiadny stroj nesmie pri parkovaní sťažovať prístup k bezpečnostnému a protipožiarnejmu zariadeniu.
- Stavebné stroje a iné technické zariadenia, ktoré sú zdrojom hluku o hladine 85 dB a vyššej musia byť označené značkou "Príkaz k ochrane sluchu". Pri práci s nimi alebo v ich tesnej blízkosti, musia zamestnanci používať prostriedky OOPP k ochrane sluchu.
- Za vykonanie všetkých úkonov (napr. otáčanie, cúvanie, vykladanie, nakladanie, zabezpečenie nákladu, zapojovanie a odpojovanie vozidiel) zodpovedá vždy vodič resp. obsluha daného vozidla (stroja).
- Zakázané činnosti pre stroje
- Pracovať so strojom za zníženej viditeľnosti, ak pracovný priestor stroj a pracovisko nie sú dostatočne osvetlené.
- Pracovať so strojom, v ktorého nebezpečnej blízkosti sú iné stroje alebo dopravné prostriedky s výnimkou tých, ktoré pracujú vo vzájomnej súčinnosti so strojom.
- Premiestňovať a prepravovať pracovníkov na stroji alebo v jeho pracovnom zariadení, ak to nie je výrobcom povolené
- Pracovať so strojom a pracovným nástrojom v mieste, na ktoré nie je z miesta obsluhy vidieť ak by mohlo nastať ohrozenie pracovníkov alebo iného zariadenia.
- Pohybovať sa so strojom alebo s jeho pracovným zariadením alebo inými vyčnievajúcimi časťami v ochrannom pásme elektrického vedenia, ak nie sú dodržané bezpečnostné požiadavky.
- Jazdiť cez elektrické káble, ak nie sú vhodne chránené proti mechanickému poškodeniu.
- Opustiť miesto obsluhy stroja, ak je stroj alebo jeho pracovné zariadenie v chode.
- Vykonávať údržbu, čistenie a opravy, ak nie je stroj a jeho pracovné zariadenie zabezpečené proti samovoľnému pohybu a náhodnému spusteniu a ak nie je vylúčený styk pracovníka s pohybujúcimi sa časťami stroja.
- Fajčiť a manipulovať s otvoreným ohňom pri kontrole a čerpaní PHM a pri používaní ľahko zápalných čistiacich prostriedkov.
- Zavesovať bremená na pracovné zariadenia, pokiaľ nie je stroj na zavesovanie bremien usposobený výrobcom

19 OSOBNÉ OCHRANNÉ A PRACOVNÉ PROSTRIEDKY

Organizácia je povinná vybaviť pracovníkov predpísanými ochrannými pomôckami a oblekmi nutnými pre príslušné pracovisko a vykonávané práce.

Pracovník je povinný používať ochranné obleky a pomôcky pri tých prácach, kde je jeho zdravie a život ohrozený a ďalej tam, kde je to priamo nariadené. Nadriadený pracovník je povinný kontrolovať a vyžadovať používanie ochranných pomôcok a oblekov.

20 PRVÁ POMOC

DSP (zamestnávateľ) zabezpečí, aby prvú pomoc mohol kedykoľvek v prípade potreby poskytnúť odborne spôsobilý zamestnanec, ktorý je vždy k dispozícii. DSP prijme opatrenia na zabezpečenie lekárskej pomoci a zabezpečenie odvozu zamestnanca postihnutého úrazom, alebo náhlou nevoľnosťou do zdravotného ústavu mesta Zvolen.

Prostriedky na poskytovanie prvej pomoci sú vyznačené v priloženej dispozícii stavby a budú na stavbe označené a ľahko prístupné. Adresa a telefónne číslo miestnej záchranej služby bude umiestnené na mieste s prostriedkami na poskytovanie prvej pomoci.

21 HYGIENICKÉ VYBAVENIE

Sociálne zázemie výstavby bude dočasne zabezpečované osadením ekologických sanitárnych boxov typu EKODELTA 05 resp. 07 (tzv. suché WC - DIXI).

Hygienické zariadenia (WC, umývadlá a sprchy) a šatne musia byť ľahko prístupné, dostatočne veľké a sú vybavené lavicami. Miestnosti na sprchovanie majú primeraný hygienický štandard. Sú vybavené teplou a studenou vodou. Zamestnanci pracujúci na stavbe budú výhradne muži.

- pri manipulácii s vodami a chemikáliami treba používať predpísané ochranné pracovné odevy, obuv, rukavice a iné ochranné prostriedky, aby sa maximálne obmedzila možnosť ochorenia a nákazy
- bezpodmienečne dodržiavať osobnú hygienu, umývanie rúk po ukončení práce a pred jedlom a potravou konzumovať iba v určenom hygienicky nezávadnom priestore
- všetky poranenia pokožky sa musia ihneď dezinfikovať a ošetriť, aby sa zabránilo infekcii.

22 RÔZNE USTANOVENIA

DSP zabezpečí oddelenie stavby od okolia súvislým plotom do výšky 1,8 m a to pri vonkajších prácach na fasáde objektu. Okolie a obvod staveniska viditeľne vyznačí.

Pre zamestnancov pracujúcich na stavbe DSP zabezpečí dostatočné množstvo pitnej vody alebo iné vhodné nealkoholické nápoje. Zabezpečí zariadenie pre konzumáciu jedla v prijateľných podmienkach.

23 OSOBITÉ NEBEZPEČENSTVA PODĽA PRÍLOHY Č. 2 NARIADENIA VLÁDY SR Č. 396/2006 Z.Z. :

Podľa tejto prílohy sa na stavbe nebudú realizovať žiadne práce s osobitým nebezpečenstvom podľa § 4ods. 2 písmeno b ale len bežné práce.

Pri práci nie sú pracovníci vystavený nebezpečenstvu:

- zapadnutia v močaristom teréne – (na stavbe nie sú takého práce)
- pádu z výšky, kde sa riziko zvyšuje charakterom práce /závesné lávky/ pracovným postupom – (pracuje sa na lešení)
- pôsobeniu chemických alebo biologických látok - (na stavbe nie je takého prostredie)
- ionizujúceho žiarenia- (na stavbe nie je takého prostredie)
- blízkosti vysokého napätia - (na stavbe nie je takého prostredie)
- utopenia - (na stavbe nie je takého prostredie)
- práce na šachtách, podzemí, tuneloch, kesónoch- (na stavbe nie sú takéto práce)
- práce so stlačeným vzduchom a výbušninami- (na stavbe nie sú takéto práce)

24 ZÁKLADNÉ BEZPEČNOSTNÉ PREDPISY

Bezpečnosť pri práci je neoddeliteľnou súčasťou pracovnej činnosti. Úlohou ochrany zdravia je snaha zabrániť pracovným úrazom ako i chorobám z povolania a umožniť bezpečné vykonávanie prác i na rizikových pracoviskách.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci musí byť preto prvoradá a vo vlastnom záujme ju musí plne chápať a rešpektovať každý pracovník.

24.1 OPATRENIA PRI VZNIKU PRACOVNÉHO ÚRAZU:

Pracovník, ktorý je svedkom úrazu, alebo sa o ňom dozvie, zariadi okamžite lekársku pomoc zranenému a o úraze neodkladne vyrozumie svojho nadriadeného a nadriadeného zraneného.

Nadriadený je povinný sa ihneď presvedčiť, či bolo zabezpečené lekárske ošetrenie zraneného, pokiaľ nebolo, okamžite ho zaistuje.

24.2 HAVÁRIE A PORUCHY TECHNICKÝCH ZARIADENÍ:

Haváriou sa rozumie udalosť, ktorou boli vážne ohrozené životy a zdravie osôb, prevádzky alebo ktorou bola spôsobená škoda.

V prípade havárie pracovník okamžite zabezpečí jej ohlásenie:

- priamemu nadriadenému orgánu,
- územne príslušnému orgánu štátnej správy
- príslušnému orgánu polície
- príslušnému orgánu hygienickej služby, len v prípade ak došlo k udalosti, ktorá spôsobila, alebo by mohla spôsobiť priemyselnú otravu,
- príslušnému odboru OÚŽP - Zvolen a správcomi verejnej kanalizácie (VaK) pokiaľ došlo k znečisteniu povrchových a lebo podzemných vôd
- príslušnému IBP alebo ŠOTD, pokiaľ ide o pracovisko podliehajúce ich dozoru.

24.3 VŠEOBECNÉ BEZPEČNOSTNÉ PREDPISY:

- pri práci treba postupovať tak, aby si pracovník neohrozil svoje zdravie, ani zdravie svojich spolupracovníkov,
- upozorniť ihneď na každú závalu, ktorá by mohla spôsobiť úraz,
- pracovníci sú povinní zúčastniť sa inštruktáží a školení o bezpečnosti práce,
- ochranné prostriedky a pomôcky používať len pre výkon určenej práce, tieto je zakázané používať pre iné účely
- zakázané je používať inú ako predpísanú obuv na pracovisku, kde hrozí poranenie nôh
- pri práci používať vždy vhodné a nepoškodené náradie a zariadenie

- vstupovať do šachiet pod úroveň terénu bez príkazu nadriadeného a bez predpísaného bezpečnostného zaistenia je zakázané. Pracovník musí byť vybavený predpísanými ochrannými pomôckami a zabezpečovaný pomocným pracovníkom, ktorý sa nesmie vzdialiť
- je zakázané uskladňovať akýkoľvek materiál v blízkosti rozvodových elektrických zariadení, rozvádzačov, uzáverov, šachiet, prechodov a pod.
- v zimnom období je nutné udržiavať prístupové komunikácie bez snehu a námrazy,
- po každom styku s odpadovou vodou a kalmi si treba dôkladne umyť a dezinfikovať ruky
- pri požiari používajte vhodné hasiace prístroje - prostriedky, vašou povinnosťou je poznať, kde sú umiestnené hasiace prístroje (poznať podľa druhu ich použitia), prostriedky a zdroje vody pre prípadné lokalizovanie požiaru,
- poškodenie alebo zneužitie hasiacich prístrojov a hasiacich prostriedkov je trestné,
- dodržiavať bezpečnostné predpisy platné pre vaše pracovisko pri výkone práce,
- každý úraz ihneď hlásiť svojmu nadriadenému,
- pomáhať pracovníkovi postihnutému úrazom,
- v prípade prác na odstraňovaní poklopov a pod. treba zabezpečiť pracovisko vhodným ochranným zariadením proti možnému úrazu druhou osobou,
- v prípade prác, kde je možné padnutie predmetov, materiálu, treba používať ochrannú prilbu,
- pracovník, ktorý prevádza práce vo väčších hĺbkach, resp. výškach, sa musí zistiť záchranným pásom a lanom,
- pri práci s otravnými, alebo jedovatými látkami a žeravinami treba venovať zvýšenú pozornosť a musíte byť o bezpečnosti práce s týmito látkami zvlášť preškolení
- pri opravách a údržbe v šachtách používajte prenosné lampy s prevádzkovým napätím 24 V
- uzávery, ventily, šupátka a ďalšie ovládacie a regulačné armatúry otvárať zľahka, nikdy nie násilím,
- každý pracovník musí byť oboznámený s opatreniami, ktoré musí vykonať v prípade havárie, poruchy, požiaru a o poskytnutí prvej pomoci,
- každý pracovník je povinný na svojom pracovisku udržiavať poriadok a čistotu,
- používanie alkoholických nápojov alebo iným omamných prostriedkov pred nástupom do práce, na pracovisku a v pracovnom čase je zakázané,
- každý úraz musí pracovník ihneď ohlásiť svojmu nadriadenému,
- opravu strojného a elektrického zariadenia môže vykonávať len pracovník na to určený s predpísanou kvalifikáciou
- manipulovať s elektrickým zariadením pod napätím je zakázané
- obsluha sa musí oboznámiť, kde na pracovisku sú hlavné vypínače elektrického prúdu a uzávery vody. Tieto musia byť riadne označené a musia byť trvalo prístupné,
- pri novom prijatí alebo preradení pracovníka musí byť pracovník oboznámený o nebezpečí možného úrazu na pracovisku.

Nariadenie Vlády č. 395/2006 Z.z. o poskytovaní ochranných pracovných prostriedkov. Touto vyhláškou sa ustanovuje rozsah a podrobnejšie podmienky poskytovania osobných ochranných pracovných prostriedkov zamestnancom.

Ochranné prostriedky podľa §1 sú všetky prostriedky určené na individuálnu ochranu života a zdravia zamestnanca pri práci pred nebezpečnými alebo škodlivými faktormi práce a pracovného prostredia.

Ako ochranný prostriedok sa zamestnancovi poskytuje aj pracovný odev a obuv, ak pracuje v prostredí, v ktorom jeho odev alebo obuv podliehajú mimoriadnemu opatreniu alebo znečisteniu.

Stroje používané pri údržbárskych prácach môžu obsluhovať len pracovníci s príslušnou kvalifikáciou, preškolení o bezpečnosti pri práci a so súhlasom zodpovedného nadriadeného pracovníka.

25 SPÔSOB REALIZÁCIE STAVBY

25.1 STAVEBNÁ ČASŤ

Počas realizácie na stavbe je potrebné dodržať vyhlášku č. 147/2013 Zb. SÚBP. Stavebné riešenie, elektrické zariadenie musia zodpovedať požiadavkám vyhl. Č. 59/82 SÚBP.

25.1.1 BÚRACIE PRÁCE

Búracie práce sa budú realizovať podľa predpísanej technológie búracích prác v PD – rezanie železobetónových otvorov podlahách a vrtanie otvorov. Tieto práce musia vykonávať len vyškolení a poučení pracovníci. Pri práci musia používať ochranné prostriedky (proti nadmernému hluku, prachu). Pri týchto prácach je potrebné dodržiavať všeobecné predpisy BOZP popísané v tomto elaboráte (bod15). Ak pri búracích prácach vznikne nadmerné prášenie je potrebné priestory kropiť vodou. Práce na búraní sa musia vykonávať v priestoroch dostatočne vetraných.

Musia byť dodržané hlavné zásady:

- stanoviť technologický postup prác tak, aby nedošlo k porušeniu statiky objektu,
- pri búraní viacerými čatami súčasne zabezpečiť stály dozor zodpovedným pracovníkom,
- priestory, kde sa budú realizovať búracie práce musia byť odpojené od energií.

25.1.2 VÝKOPOVÉ PRÁCE

Výkopové práce sa budú realizovať podľa predpísanej technológie výkopových prác v PD – hĺbenie rýh a základových jám. Tieto práce musia vykonávať len vyškolení a poučení pracovníci. Pri práci musia používať ochranné prostriedky (obuv, prilba). Pri týchto prácach je potrebné dodržiavať všeobecné predpisy BOZP popísané v tomto elaboráte (bod 16). Ak pri výkopových prácach bude narazená spodná voda je potrebné ju priebežne čerpať.

Musia byť dodržané hlavné zásady:

- stanoviť technologický postup prác tak, aby nedošlo k porušeniu statiky objektu,
- pri hĺbení dodržiavať zásady paženia,
- priestory, kde sa budú realizovať výkopové práce musia byť odpojené od energií.

Pri ručnom vykonávaní výkopových prác musia byť osoby vykonávajúce stavebné práce rozmiestnené tak, aby sa navzájom nemohli ohroziť. Pri realizácii výkopových prác sa nikdy nesmie zdržiavať pracovník osamote.

Pred prvým vstupom osôb vykonávajúcich stavebné práce do výkopu alebo pri prerušení práce dlhšom ako 24 hodín sa musí vykonať prehliadka stavu stien výkopu, paženia a prístupov. Prehliadku vykoná zodpovedná osoba.

Na výstup a zostup do výkopov je zakázané používať drevené zbíjané rebríky.

Pri doprave materiálu do výkopu alebo z výkopu sa nesmie nikto zdržiavať v ohrozenom priestore.

Okraje výkopu sa nesmú zaťažovať do vzdialenosti 0,5 m od hrany výkopu.

Výkop musí byť zakrytý alebo na hrane inak zabezpečený proti pádu. Ak je zabezpečenie vo vzdialenosti väčšej ako 1,5 m od hrany výkopu, za vyhovujúcu zábranu sa považuje ednotyčové zábradlie vysoké najmenej 1m, nápadná prekážka vysoká najmenej 0,9 m alebo materiál z výkopu uložený v kyproch do výšky najmenej 0,9 m.

Výkop priliehajúci k verejnej komunikácii alebo zasahujúci do nej musí byť označený výstražnou značkou. V noci a pri zníženej viditeľnosti musí byť označený červeným výstražným svetlom umiestneným v bezpečnej vzdialenosti od začiatku a od konca výkopu, prípadne v iných nebezpečných miestach podľa miestnych podmienok. Pozdĺž výkopu môžu byť výstražné svetlá od seba vzdialené najviac 50m.

Bezpečný priechod

Cez výkop sa zriaďujú priechody podľa nasledujúcich zásad:

- priechod široký najmenej 0,75m, pri obojsmernej prevádzke 1,5m pre výkop hlboký viac ako 0,5m,
- nad výkopom hlbokým do 1,5m musí byť priechod vybavený obojstranným jednotyčovým zábradlím vysokým najmenej 1m
- nad výkopom hlbokým viac ako 1,5m musí byť priechod vybavený obojstranným dvojtyčovým zábradlím vysokým najmenej 1m so zárážkou vysokou najmenej 0,15m.

Prechod verejnosti

- Zhotoviteľ pred začatím prác ovplyvňujúcich plynulý a bezpečný prechod verejnosti cez výkop

zabezpečí vypracovanie harmonogramu používania dočasných prechodov pre verejnosť vzhľadom na harmonogram prác (v spolupráci s koordinátorom bezpečnosti, ostatnými zhotoviteľmi dotknutých SO a správcom komunikácie)

- zabezpečí rozmiestnenie bezpečnostných tabúľ s označením bezpečného prístupu na dočasný prechod pre verejnosť
- zabezpečí rozmiestnenie tabúľ s označením zákazu vstupu na stavenisko nepovolaným osobám

Prechod musí byť v bezpečnom stave počas celej doby používania..

Dočasné prechody musia byť zhotovené z pevných a únosných materiálov a musia byť vybavené ochrannými prvkami podľa existencie nebezpečenstva (zábradlie, zakrytie apod.).

Paženie

Od hĺbky väčšej ako 1,3m sa zvislé steny výkopov musia zabezpečiť proti zosunutiu pažením alebo svahovaním.

Spôsob zabezpečenia stability stien výkopov pažením musí byť uvedený v projektovej dokumentácii stavby, ktorá obsahuje najmä druh paženia, parametrické údaje paženia a spôsob jeho realizácie.

Nebezpečné predmety, munícia a výbušniny

V prípade zistenia nebezpečných predmetov, munície alebo výbušnín zabezpečiť:

- zákaz manipulácie s nebezpečným predmetom, muníciou alebo výbušninou
- ihneď prerušiť práce
- ustúpiť do bezpečnej vzdialenosti
- miesto nálezu uzavrieť a strážiť
- oznámiť to Polícii SR.

Stroje na zemné práce

Stroje a zariadenia použité na stavbe musia byť:

- udržiavané v prevádzkyschopnom stave,
- používané len na práce, pre ktoré boli navrhnuté a vyrobené,
- obsluhované odborne spôsobilými osobami.

Stroj na zemné práce sa môže pohybovať alebo pracovať podľa únosnosti pôdy v takej vzdialenosti od okraja svahu a výkopu, aby nedošlo k zrúteniu stroja. Ak táto vzdialenosť nie je určená v technologickom postupe, určí ju zodpovedná osoba.

Ak je stroj v pohybe, nikto sa nesmie zdržiavať v jeho nebezpečnom dosahu, pred ním v smere jazdy ani medzi ťahačom a vlečeným strojom.

25.1.3 MURÁRSKE A BETONÁRSKE PRÁCE

Murárske a betonárske práce sa budú realizovať podľa predpísanej technológie murárskych a betonárskych prác v PD. Tieto práce musia vykonávať len vyškolení a poučení pracovníci. Pri práci musia používať ochranné prostriedky (obuv, rukavice, prilba). Pri týchto prácach je potrebné dodržiavať všeobecné predpisy BOZP popísané v tomto elaboráte (bod 17, 18).

Musia byť dodržané hlavné zásady:

- Z hľadiska bezpečnosti práce preto treba chrániť pracovníkov pred pádom do hĺbky kolektívnym alebo osobným zabezpečením.
- Strihanie betonárskej ocele na stroji môžu obsluhovať len vyškolení pracovníci.
- Všetky otvory a jamy na staveniskách (pracoviskách) alebo komunikáciách, kde hrozí nebezpečenstvo pádu osôb, musia byť zakryté alebo ohradené. Pri ohradení treba dodržať výšku ohradení a a podľa typu konštrukcie aj vzdialenosť od hrany pádu.
- Zakrytie súvislým poklopom sa musí vykonať tak, aby ho nebolo možné pri prevádzke odstrániť alebo poškodiť. Poklop musí mať únosnosť zodpovedajúcu predpokladanej prevádzke. Nezakrývajú sa len tie otvory a jamy, v ktorých sa pracuje. Ak sa zdržujú v bezprostrednej blízkosti ďalší zamestnanci, musia sa otvory a jamy ohradiť alebo strážiť.
- Zhotoviteľ musí vypracovať technologický postup montáže ním montovaných stavebných i technologických konštrukcií, ktorý musí obsahovať časový sled montážnych záberov, podmienky nasadenia a pohyb mechanizačných prostriedkov, zásadné riešenie prístupu pracovníkov k stykovým uzlom vrátane ich ochrany a zabezpečenie dotknutých pracovísk. Na opakované montáže postačí spracovať typové technologické postupy.
- Koordinátor dokumentácie musí upozorniť zhotoviteľa a koordinátora bezpečnosti na zmeny v PD ak nej vyhotovenej výrobnotechnickej dokumentácie vo vzťahu ku koštrukciám. Na základe zmien PD a VTD zhotoviteľ prehodnotí technologický postup podľa vyššie uvedeného bodu a opätovne predloží TP na schválenie a až po jeho schválení začne (pokračuje) v činnosti.
- Materiál použitý na stavbu debnenia musí zodpovedať osobitným predpisom.
- Pred začatím betonárskych prác sa musí celé debnenie a jeho časti, najmä podpory riadne skontrolovať a závady sa musia odstrániť. Prevzatie a kontrolu debnenia musí zodpovedný pracovník zapísať do stavebného denníka.
- Podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri betonárskych prácach a prácach s nimi súvisiacich sú uvedené v prílohe 3 kvyhláške 147/2013 Z.z.

25.1.4 BÚRACIE A REKONŠTRUKČNÉ PRÁCE

Podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri búracích a rekonštrukčných prácach sú uvedené v prílohe 7 kvyhláške 147/2013 Z.z.

Technologický postup vypracuje dodávateľ búracích prác, ktorý musí obsahovať:

- Nadväznosť a súbeh jednotlivých pracovných operácií;
- Pracovné postupy pre jednotlivé pracovné činnosti;
- spôsob odstraňovania materiálu, spôsob zvislej a vodorovnej dopravy a skladovania materiálu;
- zaistenie stavenísk a pracoviska;
- použitie pomocných stavebných konštrukcií – lešenia a podpier apod.;
- spôsob zaistenia inžinierskych sietí, použitie dočasných rozvodov energií;
- stanovenie osobných ochranných pracovných prostriedkov.

25.1.5 ZÁMOČNÍCKE VÝROBKY

Počas montážnych a zváracích prác je potrebné, aby tieto vykonávali iba pracovníci, ktorí majú v zmysle vyhlášky 205/2010 na túto prácu oprávnenie – zvaračské skúšky. Počas zváracích prác musia byť z miestnosti odstránené všetky ľahko horľavé materiály, aby neprišlo k požiaru. V miestnosti, kde sa zvara musí byť

zabezpečený dostatočný prívod vzduchu a vetranie priestorov. Pracovníci poverení zváracími prácami sú povinní používať predpísané ochranné pomôcky.

Pri všetkých činnostiach spojených so zváraním, s tepelným delením a ďalšími spôsobmi spracúvania kovov, pri ktorých sa používa zváracie zariadenie s možnosťou vzniku požiaru alebo výbuchu sa musí právnická osoba riadiť vyhláškou Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 121/2002 § 5 o požiarnej prevencii.

Po ukončení zváracích prác, je potrebné, aby pracovisko, kde sa zváracie práce uskutočňovali, bolo min. 8 hodín pod dozorom, ako prevencia proti požiaru.

Pracovné náradie a zariadenia musia byť vhodné pre daný druh práce vo vyhovujúcom technickom stave

25.1.6 LEPENIE PVC PODLÁH

Počas prác na lepení PVC podláh musia byť z miestnosti odstránené všetky ľahko horľavé materiály, aby neprišlo k požiaru. V miestnosti, kde sa lepia podlahy musí byť zabezpečený dostatočný prívod vzduchu a vetranie priestorov. Pracovníci poverení lepením sú povinní používať predpísané ochranné pomôcky.

Pri činnostiach spojených s lepením sa musia riadiť vyhláškou Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 121/2002, §5 o požiarnej prevencii.

Po ukončení lepiacich prác, je potrebné, aby pracovisko, kde sa lepiace práce uskutočňovali, bolo min. 8 hodín pod dozorom, ako prevencia proti požiaru. Všetky nádoby s lepidlami musia byť uzavreté a handry odnesené na vonkajšie skladisko odpadov.

25.1.7 NÁTERY ZÁMOČNÍCKYCH VÝROBKOV

Počas prác na náteroch zámočnických výrobkov musia byť z miestnosti odstránené všetky ľahko horľavé materiály, aby neprišlo k požiaru. V miestnosti, kde sa nátery realizujú musí byť zabezpečený dostatočný prívod vzduchu a vetranie priestorov. Pracovníci poverení natieraním sú povinní používať predpísané ochranné pomôcky.

Po ukončení natieracích prác, je potrebné, aby pracovisko, kde sa natieračské práce uskutočňovali, bolo min. 2 hodín pod dozorom, ako prevencia proti požiaru.

Všetky nádoby s farbami a riedidlami musia byť uzavreté a handry odnesené na vonkajšie skladisko odpadov.

25.1.8 MALBY MIESTNOSTÍ

Počas vykonávania maliarskych prác je potrebné, aby priestory boli dostatočne vetrané. Použité maliarske materiály musia byť ekologicky nezávadné.

25.1.9 OSTATNÉ PRÁCE NA STAVEBNEJ ČASTI

Pre všetky ostatné práce na stavbe (realizácia vnútorných priečok, realizácia na streche, montáž okien) platia všeobecné predpisy BOZP podpísané v tomto elaboráte.

26 ZDRAVOTECHNIKA

Odborné práce a odborné skúšky vyhradených technických zariadeniach sa musia vykonávať v zmysle vyhlášky č. 205/2010 Zb. zákonov, podľa § 12.

Realizácia stavby sa musí vykonávať podľa platných predpisov a noriem.

Počas montážnych prác lepenia plastov musia byť z miestnosti odstránené všetky ľahko horľavé materiály, aby neprišlo k požiaru. V miestnosti, kde sa lepia plasty musí byť zabezpečený dostatočný prívod vzduchu a vetranie priestorov. Pracovníci poverení lepením sú povinní používať predpísané ochranné pomôcky.

Po ukončení lepiacich prác, je potrebné, aby pracovisko, kde sa lepiace práce uskutočňovali, bolo min. 8 hodín pod dozorom, ako prevencia proti požiaru.

27 ELEKTROINŠTALÁCIA

Odborné práce na vyhradených technických zariadeniach sa musia vykonávať v zmysle vyhlášky č. 205/2010 Zb. z. Pracovníkov realizácie je potrebné poučiť ako majú poskytovať pri poskytovaní prvej pomoci pri zasiahnutí elektrickým prúdom.

Realizácia stavby sa musí vykonávať podľa platných predpisov a noriem. Montáž svietidiel prevádzať pri vypnutom stave elektroinštalácie odborne spôsobilou osobou. Práce na montáži sa zrealizujú z prenosných rebríkov. Elektroinštalácia a zariadenia musia zodpovedať druhu prostredia STN 33 2000-5-51:2010-05, ochrana pred úrazom STN 33 2000-4-41, ochrana pred bleskom.

28 ÚSTREDNÉ KÚRENIE

Realizáciu prác vykonať tak, aby prepojenie bolo mimo vykurovacieho obdobia od 31.mája do 1.septembra kalendárneho roka. Počas prác a skúšok sa kontrolujú tesnosti uzatváracích ventilov a radiátorov. V prípade netesnosti sa uzatvorí ventily, vypustí vykurovacia voda a vymenia sa tesnenia.

Počas montážnych a zváracích prác je potrebné, aby tieto vykonávali iba pracovníci, ktorí majú v zmysle vyhlášky č. 205/2010 na túto prácu oprávnenie - zvaračské skúšky. Počas zváracích prác musia byť z miestnosti odstránené všetky ľahko horľavé materiály, aby neprišlo k požiaru. V miestnosti, kde sa zvara musí byť zabezpečený dostatočný prívod vzduchu a vetranie priestorov. Pracovníci poverení zvaraciami prácami sú povinní používať predpísané ochranné pomôcky.

Pri činnostiach spojených so zvaraním, s tepelným delením a ďalšími spôsobmi spracúvania kovov, pri ktorých sa používa zvaracie zariadenie s možnosťou vzniku požiaru alebo výbuchu sa musí právnická osoba riadiť vyhláškou Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 121/2002, §5 o požiarnej prevencii.

Po ukončení zváracích prác, je potrebné, aby pracovisko, kde sa zvaracie práce uskutočňovali, bolo min. 8 hodín pod dozorom, ako prevencia proti požiaru.

29 MONTÁŽ OKIEN

Montáž okien sa bude realizovať podľa predpísanej technológie príslušného výrobcu. Tieto práce musia vykonávať len vyškolení a poučení pracovníci. Pri práci musia používať ochranné prostriedky (prilba). Pri týchto prácach je potrebné dodržiavať všeobecné predpisy BOZP popísané v tomto elaboráte (bod 13).

Musia byť dodržané hlavné zásady:

- Z hľadiska bezpečnosti práce preto treba chrániť pracovníkov pred pádom do hĺbky kolektívnym alebo osobným zabezpečením.
- Dodržiavať zásady manipulácie s bremenami

30 SLABOPRÚDOVÉ ZARIADENIA

Realizácia stavby sa musí vykonávať podľa platných predpisov a noriem. Montáž elektrických zariadení slaboprúdových rozvodov sa musí prevádzkať pri vypnutom stave elektroinštalácie odborne spôsobilou osobou s kvalifikáciou v zmysle Vyhl. Č.205/2010 Z.z.

Práce pri montáži sa vykonávajú z prenosných rebríkov, plošín, lešenia.

Elektroinštalácia zariadení musí zodpovedať ochrane pred úrazom elektrickým prúdom v zmysle STN 33 2000-4-41, ochrana pred bleskom v zmysle STN EN 62305-3:2007-05.

Dodávateľ je povinný do jedného paré projektovej dokumentácie zakresliť skutkový stav RP. El. zariadenia resp. el. predmety musia byť pred uvedením do prevádzky vybavené všetkými požadovanými bezpečnostnými tabuľkami.

Konečný užívateľ je povinný podľa vyhl. č.508/2009 Zb., v predpísaných časových periódach zabezpečiť požadované skúšky a prehliadky.

31 TECHNOLOGICKÁ ČASŤ – VYHRADENÉ A URČENÉ TECHNICKÉ ZARIADENIA

Prevádzkový súbor je zmontovaný v prevažnej miere z určených technických zariadení. Jednotlivé štáty EÚ majú vlastné štandardy, ktoré sú rozpracované a harmonizované do STN EN jednotlivých krajín, prípadne sú zapracované do nariadení vlády o požiadavkách na bezpečnosť technických zariadení. Ako projektant považujem za splnenie § 4 zákona 124 o BOZP, keď dane zariadenie má osvedčenie o zhode výrobu vydané autorizovanou osobou v súlade s národným predpisom a projektová dokumentácia je posúdená a osvedčená autorizovanou osobou. Zmontovaný celok bude uvedený do užívania v súlade s prijatými NV SR a jeho bezpečnosť bude osvedčená v súlade s § 14 zákona 124/2006 Z.z. autorizovanou osobou. Vyhláška č. 508/2009Z.z.,. definuje niektoré špeciálne zariadenia, ktoré vyžadujú zvláštny režim zaobchádzania(tlakové nádoby, zdvíhacie zariadenia, elektrické zariadenia, plynové zariadenia a pod.) Tieto zariadenia môžu byť uvedené do činnosti len po predpísaných kontrolách a prehliadkach vykonaných oprávnenou osobou.

Osoba zodpovedná za prevádzku a servis vybraného špeciálneho zariadenia musí mať platné osvedčenie. Stavbyvedúci pred začatím prác skontroluje kvalifikáciu obsluhy technického zariadenia.

31.1 OPATRENIA NA ZAISTENIE BOZP POČAS PREVÁDZKY

Pred uvedením zariadenia do prevádzky je dodávateľ povinný preukázateľne zaškoliť obsluhu inštalovaného vyhradeného technického zariadenia v súlade s platnými normami a vyhláškami. Prevádzkovateľ zariadenia je povinný toto zariadenie prevádzkovať bezpečne, spoľahlivo a hospodárne. Musí dbať na dodržiavanie príslušných STN, vyhlášok a nariadení zákona 124/2006 o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, a dodržiavať termíny odborných prehliadok a skúšok VTZ v súlade s vyhláškou MDPT 205/2010 Z.z. Mimo stanovených prehliadok obsluha pri dozore bude vykonávať vizuálnu kontrolu zariadenia a penetrovým roztokom kontrolovať závitové spoje.

Všetky demontážne práce na tlakových zásobníkoch, potrubiach a armatúrach je možné urobiť až po bezpečnom uvoľnení tlaku. Tlakové zásobníky a príslušné rozvody sú zariadenia, kde pri zanedbaní bezpečnostných opatrení a nedodržaní predpisov hrozí nebezpečie výbuchu a požiaru plynov vychádzajúcich zo zariadení.

Rizikové vplyvy sú obmedzené predovšetkým:

- dodržiavaním technologickej disciplíny
- preventívnou kontrolou a údržbou strojnotechnologického zariadenia
- dodržiavaním platných bezpečnostných predpisov

Technickým prostriedkom obmedzujúcim rizikové vplyvy je detektor úniku plynu, ktorým odporúčame občasne kontrolovať miestnosť kotolne.

31.2 ZDVÍHACIE ZARIADENIA A PRÁCE SO ZDVÍHACÍMI ZARIADENIAMÍ

Zdvíhacie zariadenia a ich príslušenstvo vrátane ich súčastí, upevnení, kotvení a podpier musia byť

- a) odborne navrhované a montované a dostatočne pevné pri ich používaní,
- b) bezpečne umiestnené a používané,
- c) udržiavané v prevádzkyschopnom stave,
- d) kontrolované, pravidelne prezerané a skúšané v súlade s osobitnými predpismi,
- e) obsluhované odborne spôsobilými osobami.

Na zdvíhacích zariadeniach a ich príslušenstve musí byť na viditeľnom mieste označená hodnota ich maximálneho prípustného zaťaženia.

Zdvíhacie zariadenia a ich príslušenstvo sa používajú len na účel, na ktorý boli navrhnuté.

Zdvíhacie zariadenia, ktoré budú pracovať v ochrannom pásme pokiaľ vedenie nie je zaistené riadne zabezpečené v zmysle STN 34 3100, musia mať indikátory priblíženia a musí sa postupovať podľa STN 343108 a súvisiacich predpisov.

Zakázané manipulácie sú uvedené v STN 270143

Práca so žeriavom a so zdvíhacími zariadeniami

Použitie prostriedky: žeriav, náradie, bremeno

Predvídateľné riziká: nehody, úrazy (podľa vykonávanej práce), poškodenia materiálového vybavenia, znehodnotenie prepravovaného materiálu

- Zabezpečiť obsluhu, servis a údržbu zdvíhacích zariadení a viazacích prostriedkov len oprávnenou a spôsobilou osobou. Doklad o odbornej spôsobilosti mať so sebou.
- Dodržiavať platné prevádzkové predpisy a postupy pri práci s žeriavom a pri práci vo výškach.
- Zabezpečiť ochrannú zónu pri práci žeriavu vo vonkajšom aj vnútornom priestore.
- Pripraviť dostatočný priestor pre manipuláciu / otočenie v rámci zóny. Zabezpečiť znemožnenie pohybu všetkých osôb v zóne práce žeriavu, okrem poučených osôb, ktoré vykonávajú prácu.
- Udržiavať žeriav v dobrom technickom stave.
- Pri práci s bremenom dodržať hmotnostný limit žeriavu a viazacích pomôcok.
- Nepridržovať bremeno pri manipulácii.
- Neprechádzať pod zdvihnutím bremenom.
- Zamestnanci musia byť oboznámení so základnými signálmi, musia rešpektovať manipulačné značky.
- Pri práci vo výškach musí osoba používať vždy bezpečnostný postroj a prilbu s remienkom
- Je **zakázané**:
 - používať zdvíhacie zariadenie, ktoré nie je povolené alebo improvizované zariadenia,
 - vykonávať zásahy, ktoré sú v rozpore s bezpečnostnými predpismi a inštrukciami
 - viazania,
 - zdvihnúť bremeno priečne,
 - predchádzať bremenom,
 - nechať bremeno zavesené,
 - vyliezť na bremeno alebo sa zavesiť na háky alebo na viazacie prostriedky, o pohybovať sa v jazdnej dráhe,
 - používať poškodené manipulačné/viazacie prostriedky.

Pre prevádzku zdvíhacích zariadení na stavenisku musí byť zhotoviteľom spracovaný prevádzkový poriadok používania a manipulovania s bremenami

32 OZNAČOVANIE NEBEZPEČNÝCH PRIESTOROV

Práce pri ktorých musia zamestnanci pracovať v prostredí s trvalým nebezpečenstvom, kde sú neustále vystavený účinkom jedovatých alebo zdraviu škodlivých plynov a pár, či nebezpečeniu požiaru alebo výbuchu, môžu byť vykonané len podľa vopred písomne spracovaného a stavbyvedúcim schváleného príkazu na prácu, s uvedením opatrení k zaisteniu bezpečnosti práce a OPP na vlastnom pracovisku a jeho okolí a s určením zamestnancov, ktorí budú vykonávať stály dozor a kontrolu. Toto platí tiež pre práce s otvoreným ohňom v miestach s nebezpečím požiaru alebo výbuchu.

S pracovným postupom a s opatreniami zabezpečujúcimi bezpečnosť práce a požiaru ochranu a s termínmi vykonania jednotlivých pracovných úkonov musia byť pred začatím práce v potrebnom rozsahu oboznámení všetci zamestnanci, ktorí budú práce vykonávať, zabezpečovať a kontrolovať, alebo tiež všetci zamestnanci, v ktorých pracovných úsekoch sa budú práce uskutočňovať. Taktiež musia byť preukázateľne oboznámení so všetkými zmenami vykonávanými na základe zmenených pracovných podmienok. Pracovný postup musí byť na pracovisku stále k dispozícii.

Stavbyvedúci musí pred zahájením prác osobne prehladať pracovisko a presvedčiť sa, či boli vykonané všetky opatrenia k zaisteniu bezpečnosti práce a požiarnej ochrany uvedené v postupe práce.

Práce s otvoreným ohňom na miestach s nebezpečím požiaru, alebo výbuchu nesmú byť začaté bez schváleného pracovného postupu, a bez schváleného "Príkazu na prácu s otvoreným ohňom a elektrickým oblúkom" a bez kontroly zabezpečovacích opatrení. Je zakázané prenášať oheň na iné miesta neuvedené v postupe práce, pre ktoré platí zákaz použitia otvoreného ohňa.

32.1 OCHRANNÉ PÁSMA INŽINIERSKÝCH SIETÍ

Ako výstražné fólie sa používajú fólie vyrobené z polyetylénu, polypropylénu a apod.

Šírka fólií sa volí tak, aby presahovala šírku podzemného vedenia (prípadnešírku súbežne položených podzemných vedení) najmenej o 50 mm na obe strany od vonkajších okrajov podzemného vedenia.

Farba	Typ podzemného vedenia
Oranžová	Oznamovacie káble, káblovody
Červená	Silnoprúdové káble
Modrá	Železničné zabezpečovacie a oznamovacie káble
Biela	Vodovody
Žltá	Plynové potrubia
Zelená	Tepelné siete
Hnedá	Diaľkovody horľavých kvapalín
Čierna	Diaľkovody horľavých skvapalnených uhlov. plynov

32.2 ÚPRAVY A KRIŽOVANIE INŽINIERSKÝCH SIETÍ

Pre všetkých zhotoviteľov celej stavby v úsekoch križovania stavby s inžinierskymi sieťami je nutné dodržať pravidlá pre prácu v ochrannom pásme.

Pre úpravy a pretlaky inžinierskych sietí je potrebné, aby z realizátori týchto objektov vlastnili oprávnenia v zmysle všeobecne záväzných predpisov:

- oprávnenie na určené činnosti v zmysle § 17 zákona 513/2009 Z.z.
- oprávnenie na činnosti v zmysle § 15 zákona 124/2006 Z.z.
- oprávnenie pre činnosti vykonávané bankským spôsobom

Zhotoviteľ pred začatím prác:

- zabezpečí vypracovanie technologických postupov
- zabezpečí rozmiestnenie tabúl s označením zákazu vstupu na stavenisko nepovolánym osobám

Zariadenie staveniska zhotoviteľ zriadi podľa projektu s ohľadom na prístupové cesty

Zhotoviteľ zabezpečí preukázateľné poučenie všetkých osôb o bezpečných pracovných postupoch

Proti pádu zvyšky (do hĺbky) resp. proti prepadnutiu je potrebné zabezpečiť (v zmysle ustanovení príslušných predpisov) každého pracovníka, ktorý je na pracovisku takémuto nebezpečenstvu vystavený. Zhotoviteľ v technologických postupoch stanoví spôsob ich zabezpečenia.

Pri stavebných prácach je nutné dodržať pravidlá pre prácu privý kopoch a činnosti vykonávané bankským spôsobom v zmysle § 3 zákona 51/1988 Z.z.

Pre riadené pretlaky zhotoviteľ vypracuje technologický postup s koordináciou postupu prác a so spôsobom zaistenia pracoviska po stránke bezpečnosti

Začatie prác a umiestnenie štartovacej jamy je nutné koordinovať s ostatnými zhotoviteľmi dotknutých SO

33 BEZPEČNOSTNÉ ZNAČKY A SIGNÁLY

33.1 TABUĽA PRI VSTUPOCH NA STAVENISKO STAVBY

Pri každom vstupe na stavenisko a na miestach, ktoré určí koordinátor bezpečnosti umiestni Zhotoviteľ tabuľu s názvom stavby a názvom zhotoviteľa. Na tabuľi musia byť minimálne bezpečnostné značky vyjadrujúce

- Nepovolaným vstup zakázaný,
- Iné nebezpečenstvo,
- Príkaz na používanie prostriedku na ochranu nôh
- Príkaz na používanie výstražnej vesty (alebo obdoby)
- Príkaz na používanie ochrany hlavy
- Pozor elektrické zariadenie
- Pozor nebezpečenstvo pádu a pošmyknutia resp. zakopnutia
- a ďalšie podľa potreby

Príklady tabuliek

NEPOVOLANÝM VSTUP NA STAVENISKO ZAKAZANÝ!

Pred vstupom sa ohláste u stavbyvedúceho!

POZOR ZVÝŠENÉ NEBEZPEČENSTVO

POZOR ELEKTRICKÉ ZARIADENIE

POZOR, NEBEZPEČENSTVO ZAKOPNUTIA

POZOR, NEBEZPEČENSTVO PÁDU

POUŽÍVAJ OSOBNÉ OCHRANNÉ PRACOVNÉ PROSTRIEDKY!

POUŽÍVAJ VHODNÚ PRACOVNÚ OBUV

POUŽÍVAJ VÝSTRAŽNÚ REFLEXNÚ VESTU

PRACUJ V OCHRANNEJ PRILBE

33.2 PRAVIDLÁ PRE UMIESTNENIE A POUŽITIE ZNAČIEK A SIGNÁLOV

Bezpečnostné značky a tabuľky sa umiestňujú do výšky 140-150 cm, a to v polohe primerané zornému poľu, s prihliadnutím ku všetkým prekážkam a rizikám.

Keď je značka pre označenie únikovej cesty a núdzového východu zhotovená z foto luminiscenčného materiálu, musí byť inštalovaná na povrchu vnútornej komunikácie alebo tesne nad jej úrovňou.

Informatívne značky pre vecné prostriedky požiarnej ochrany a požiarne bezpečnostne zariadenie sa umiestňujú najďalej 500m od príslušného požiarneho zariadenia, vo vzdialenostiach nad 100m sa pripojí pod tabuľku doplnkový štítok s údajom o vzdialenosti v metroch.

Pre zaistenie maximálnej účinnosti bezpečnostných značiek a signálov je nutné:

- obmedziť umiestnenie väčšieho počtu značiek blízko seba;
- nepoužívať svetelné značky v blízkosti iného podobného svetelného zdroja;
- nepoužívať súčasne dva viacejšie svetelných značiek odlišného významu, ktoré môžu byť zamenené;
- nepoužívať dva zvukové signály súčasne;
- nepoužívať zvukové signály pri vysokej hladine okolitého hluku;
- kontrolovať funkčnosť svetelných značiek a zariadení k vysielaniu zvukových a svetelných signálov pred uvedením do prevádzky a v pravidelných intervaloch i v priebehu prevádzky;
- uviesť svetelné značky a zariadenie k vysielaniu zvukových a svetelných signálov po ukončení použitia bezodkladne do pohotovostného stavu.

Zvukové signály musia byť rozpoznateľné od akýchkoľvek iných zvukových signálov a primerane počuteľné.

Komunikácia hlasovými signálmi sa uskutočňuje formou jednoduchých, zrozumiteľných krátkych slov, skupín slov, krátkych textov alebo viet, zrozumiteľne vyslovených.

Signály dávané rukou musia byť presné, jednoduché, rozlíšiteľné a nezameniteľné s inými signálmi.

Značky, zvukové signály alebo hlasové signály môžu byť použité spoločne so svetelnými signálmi a signálmi dávanými rukou.

34 USPORIADANIE STAVENISKA, DOPRAVA A SKLADOVANIE

Okolie a obvod staveniska sú označené a usporiadané tak, aby boli jasne viditeľné a identifikovateľné. Vymedzenie staveniska je stanovené v prílohe č.1 Vyhlášky 147/2013 Z.z.

Stavenisko musí byť označené bezpečnostnými tabuľkami a dočasným dopravným značením počas celej doby výstavby po jednotlivých etapách a častiach,

V projekte sú pre zhotoviteľa vytypované zariadenia stavenísk s navrhnutými prístupovými cestami.

Pred vybudovaním zariadenia staveniska zhotoviteľ predloží na schválenie koordinátorovi bezpečnosti stavby návrh jeho rozmiestnenia účelových objektov, umiestnenie inštalácií oplotenia.

Zhotoviteľ po schválení zabezpečí vypracovanie situačného plánu, ktorý bude umiestnený na trvale dostupnom mieste. Situačný plán musí obsahovať najmä:

- Rozmiestnenie jednotlivých objektov;
- Vyznačenie komunikačných a skladových priestorov;
- Priestory vyhradené na skladovanie horľavých a nebezpečných látok
- Vyznačenie prístupových, únikových a zásahových ciest;
- Vyznačenie prípojok elektriny, vody a kanalizácie;
- Rozmiestnenie hasiacich prostriedkov a prostriedkov pre záchranné práce;
- Umiestnenie prostriedkov prvej pomoci;
- Miesto ohlasovne požiarov, resp. telefónu, určeného pre tiesňové volanie;

Zariadenia stavenísk musia byť vždy označené tabuľkou podľa prílohy č.4 a musia byť ohradené plotom o výške 1,8 m.

V zariadení staveniska musia byť inštalované:

- a) Požiarne poplachové smernice resp. požiarne evakuačný plán,
- b) Hasiace prístroje (vpredpísanom počte a druhoch),
- c) Označenie miest, kde je povolené fajčiť,
- d) Smernice pri vzniku pracovného úrazu a postup pri mimoriadnej situácii.

- Zabezpečiť, že priestory budú jednoznačne a zreteľne vyznačené a opatrené potrebnými tabuľkami, nápismi a značkami BOZP a OPP
- Zabezpečiť pitnú vodu a prenosné chemické záchody v potrebnom množstve pre zamestnancov stavby.
- Vytvoriť pre zamestnancov oddychovú miestnosť v priestoroch zariadenia staveniska, v ktorej môžu zotrvať počas prerušenia práce.
- Denne pred odchodom z pracoviska musí zodpovedný zamestnanec určený stavbyvedúcim skontrolovať zariadenie staveniska
- Zamestnanci musia mať k dispozícii ľahko prístupnú oddychovú miestnosť.

Oddychové miestnosti musia byť dostatočne veľké a vybavené primeraným počtom stolov a stoličiek preurčený počet zamestnancov, minimálne musia mať zamestnanci k dispozícii vybavenie, v ktorom môžu zotrvať počas prerušenia práce.

Súčasťou zariadenia staveniska je aj priestor s kontajnermi a menšími nádobami na ukladanie odpadu a recyklovateľných surovín zhromažďovaných na stavbe.

V priestore zariadenia staveniska

- Nie je dovolené hromadenie odpadkov, zaolejovaných handier, horľavých materiálov a ďalších požiarno-nebezpečných látok.
- Elektrické spotrebiče podliehajú prehliadkam a revíziám v režime podľa STN 33 1600.

Každý zhotoviteľ je plne zodpovedný za to, že jeho zamestnanci riadne používajú hygienické zariadenia.

Zhotovitelia musia zabezpečiť pracoviská, priestory a komunikácie tak, aby boli dostatočne osvetlené prirodzeným alebo umelým osvetlením.

Osvetlenie pracoviska, priestorov a komunikácie musí byť umiestnené tak, aby nebolo zdrojom nebezpečenstiev.

Pracoviská, priestory a komunikácie, na ktorých sú zamestnanci osobitne vystavení nebezpečenstvu, musia byť vybavené dostatočným núdzovým osvetlením primeranej intenzity.

Pracoviská, nebezpečné priestory a komunikácie musia byť po zotmení a prizníženej viditeľnosti primerane osvetlené.

Pre zamestnancov pracujúcich na stavenisku musí byť zabezpečené dostatočné množstvo pitnej vody alebo iné vhodné nealkoholické nápoje.

34.1 SKLADOVANIE MATERIÁLOV A KONŠTRUKČNÝCH PRVKOV

Skládkové plochy sú spracované v POV. Stavebný materiál a konštrukčné prvky (ďalej len stavebný materiál) sa môžu skladovať len na vyhradených miestach podľa pokynov vedúceho stavby. Skladovanie stavebného materiálu mimo zariadenia staveniska je možné len vo výnimočných prípadoch a na nevyhnutnú dobu, pričom je nutné materiál uskladiť tak, aby neprekážal premávke na verejných komunikáciách.

Pri nakladaní a vykladaní stavebného materiálu mimo zariadení staveniska je nutné zaistiť bezpečnosť verejnosti spôsobilou a riadne poučenou osobou. Táto osoba zodpovedá za bezpečnosť nakládky a vykládky, najmä zato, aby sa nepovolané osoby nedostali do pracovného pásma použitých strojov a do jazdnej dráhy vozidiel pri cúvaní, otáčaní apod.

Pri ukladaní materiálu musí byť zabezpečená jeho stabilita, bezpečný odber a manipulácia.

Povrch miesta na skládku musí byť upravený so zreteľom na charakter skladovaného materiálu. Do stohov, hraníc alebo stohových hromád možno materiál ukladať iba na pevnej, únosnej rovnej a nešmykľavej vodorovnej podlahe a smú sa do nich ukladať len rovnaké predmety nemenného tvaru. Ukladať materiál na okrajoch nespevných svahov je zakázané.

34.2 DOPRAVNÉ KOMUNIKÁCIE

Prístupové komunikácie ku všetkým SO sú spracované v POV:

- Rýchlosť pohybu vozidiel na vnútro staveniskových komunikáciách nesmie presiahnuť **30 km/hod**
- Pravidlá pohybu vozidiel na vnútro staveniskových komunikáciách sú totožné s pravidlami dopravy na verejných cestách

Prístupové cesty buduje zhotoviteľ tak, aby nenarúšal bezpečnosť a plynulosť prevádzky na ostatných komunikáciách.

Vstupy na stavenisko, ako aj montážne priestory a prístupové cesty, ktoré k nim vedú musia byť označené bezpečnostnými značkami a tabuľkami

Na začiatkoch prístupových ciest neprístupných verejnosti zhotoviteľ zaistí osadenie tabuľ s označením zákazu vstupu na stavenisko nepovolaným osobám a tabuľou podľa prílohy č.4

Pred začatím staveniskovej dopravy a pri jej podstatnej zmene sa musia skontrolovať

Prejazdne profily komunikácií a prevádzkové podmienky. Podrobnosti na zaistenie bezpečnosti pre komunikácie nastavenisku určuje bod2 vpríloha č.1 Vyhlášky 147/2013Z.z. Nevyhovujúce komunikácie sa musia upraviť.

Prístupové komunikácie a odstavne plochy sa musia po celý čas výstavby na stavenisku udržiavať v bezpečnom stave.

Každá zmena prístupových komunikácií byť odsúhlasená koordinátorom bezpečnosti. Príľahlé verejne prístupné komunikácie musia byť označené dopravným značením.

Bezpečnosť výjazdov zo stavby je nutné zabezpečiť osadením dopravného značenia.

Zhotovitelia dbajú na to, aby nedošlo k znečisteniu príľahlých komunikácií stavebnými vozidlami, mechanizmami alebo prepravovaným materiálom. Horniny, piesok a iný materiál produkujúci prach musia byť pred prepravou kropené. Vozidlá pre prevoz takýchto materiálov musia byť vybavené plachtami. V prípade znečistenia je zhotoviteľ povinný komunikáciu ihneď očistiť.

Vedúci stavby ustanoví zápisom do Knihy BOZP a OPP:

- a) zodpovednú osobu za kontrolu úplnosti a údržbu dopravného značenia a označenia stavby bezpečnostnými značkami a tabuľkami
- b) zodpovednú osobu za čistotu verejných komunikácií, ktorý dohliada na čistotu verejných komunikácií a prijíma okamžité opatrenia na vykonanie čistenia komunikácie.

34.3 POŽIARNA PREVENCIA

Zabezpečenie požiarnej ochrany je súčasťou zodpovednosti a povinnosti každého vedúceho zamestnanca podľa rozsahu jeho pôsobnosti. Súčasne zodpovedá za vykonávanie protipožiarnych opatrení a za dodržiavanie protipožiarnych predpisov, pracovných inštrukcií, postupov a technologickej disciplíny a nepripustí ich porušenie.

Všetci zamestnanci na stavbe sú povinní poznať a dodržiavať predpisy požiarnej ochrany, plniť stanovené úlohy na úseku prevencie, vrátane účasti na školení a odbornej príprave. Bez meškania musia ohlásiť nadriadenému závažnú a nedostatky ohrozujúce požiarne bezpečnosť.

Činnosti so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru (práca s otvoreným ohňom, zvarovanie, lepenie horľavých látok, brúsenie, apod.) ako aj používanie všetkých elektrických zariadení (vrátane batériových svietidiel, vŕtačiek, meracích zariadení atď.) v priestoroch s nebezpečenstvom výbuchu je možné iba na základe písomného povolenia pre tieto práce. Vystavovateľ povolenia stanoví podmienky a bezpečnostné opatrenia s ohľadom na konkrétne podmienky a mieru ohrozenia výbuchom či požiarom a na prevedenie zariadenia.

Protipožiarne asistenčné hliadky (vzmysle §19 a23 Vyhlášky MV SR 121/2002Z.z.) organizuje zhotoviteľ. Zodpovedný zamestnanec(stavbyvedúci) má založenú dokumentáciu o jej príprave a spôsobilosti, pri výkone protipožiarnej asistenčnej hliadky je zamestnanec označený“ a musí byť vybavený podľa podmienok písomného povolenia

Skladové objekty s uloženými horľavými látkami, bunky sociálneho zariadenia, kancelárske bunky musia byť vybavené(zabezpečené) prenosnými hasiacimi prístrojmi.

Zneškodnenie odpadu pálením na stavbe je prísne zakázané.

Elektrické ohrievače v kanceláriách a iných spotrebičoch musia byť v dobrom stave a pravidelne kontrolované v súlade s STN33 1500. K prevádzke elektrických spotrebičov v priestoroch zariadení staveniska je potrebné písomné povolenie koordinátora bezpečnosti.

Horľavé alebo ľahko zápalné látky ako pohonné hmoty, čistiace prostriedky atď. musia byť riadne skladované v uzatvorených a jasne označených nádobách, oddelene od iného materiálu a mimo pracovných priestorov. Skladovacie priestory musia byť zreteľne označené výstražnými značkami.

34.4 ZÁSADY PRVEJ POMOCI (TRAUMATOLOGICKÝ PLÁN)

Zamestnávateľ zabezpečí, aby prvú pomoc mohol kedykoľvek v prípade potreby poskytnúť odborne spôsobilý zamestnanec, ktorý je vždy k dispozícii na pracovisku. Prijímajú sa opatrenia na zabezpečenie lekárskej pomoci a zabezpečenie odvozu zamestnanca postihnutého úrazom alebo náhlou nevoľnosťou.

- Lekárska pomoc je zabezpečená prostredníctvom dispečingu ZHÚ.
- Miestnosť na poskytovanie prvej pomoci je vybavená základnými prostriedkami a vybavením prvej pomoci a je ľahko prístupná aj pri manipulácii s nosidlami. Miestnosť na poskytovanie prvej pomoci je označená v súlade s osobitným predpisom.
- Prostriedky na poskytovanie prvej pomoci sú dostupné na všetkých miestach, na ktorých to pracovné podmienky vyžadujú. Prostriedky na poskytovanie prvej pomoci sú označené a ľahko prístupné. Adresa a telefónne číslo miestnej záchranej služby a závodného zdravotného strediska sú viditeľne umiestnené na miestach s prostriedkami na poskytovanie prvej pomoci.

Všeobecné zásady vykonávania predlekárskej prvej pomoci

Úlohou prvej pomoci je vykonať všetky opatrenia pre ochranu a záchranu osôb postihnutých náhlým poškodením zdravia. Prináleží k nej:

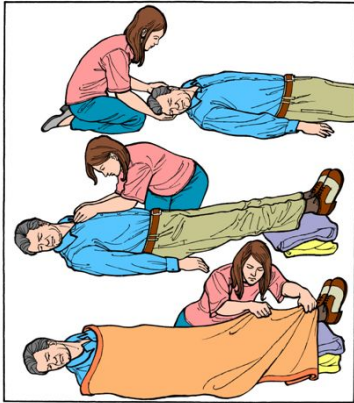
- odstránenie vonkajších fyzikálnych a chemických príčin náhlej poruchy zdravia, ktoré zhoršujú stav postihnutej osoby,
- vyšetrenie vedomia postihnutej osoby a pri zástave dýchania a krvného obehu začať ihneď s ich náhradou
- dočasne ošetrovanie postihnutej časti tela,
- zabránenie druhotným príhodám,
- zistenie včasného a náležitého odborného ošetrovania postihnutej osoby.

a) Bezvedomie, šok

U každého človeka v bezvedomí je predpoklad možnosti závažnej poruchy mozgových funkcií s priamym ohrozením života. Postup pri prvej pomoci je potrebné prispôbiť stupňu bezvedomia.

V hlbokom bezvedomí postihnutej osoby ohrozuje predovšetkým nepriechodnosť dýchacích ciest a vdýchnutie žalúdočného obsahu a postup prvej pomoci je nasledovný:

- ak je bezvedomie spôsobené škodlivinou (elektrický prúd, jedovatý plyn, a pod.) odstrániť postihnutej osobu z jej dosahu,
- uložiť postihnutej osobu do polohy na chrbte a zakloniť mu hlavu,
- pri príznakoch upchatia horných dýchacích ciest cudzím obsahom vyčistiť ústnu dutinu(napr. prstami, vreckovkou a pod.),
- ak postihnutý nedýcha, začať ihneď s umelým dýchaním, pri zastavení srdca hneď začať s jeho vonkajšou masážou, v prípade nutnosti súčasne nahradzovať obidve životné funkcie,
- vykonať ďalšie potrebné ošetrovanie,
- uložiť postihnutej osobu do stabilizovanej polohy na boku a zaistiť odborné ošetrovanie,
- v bezvedomí sa nesmie podať žiadny nápoj, ani jedlo.

Protišokové opatrenia:

- Pohodlne uložiť, zaistiť telesný a duševný pokoj, upokojovať a nedať najavo svoj strach, znepokojenie.
- Ošetriť poranenia.
- Zabrániť podchladeniu - prikryť zhora i zospodu.
- Uložiť do protišokovej polohy.
- Nedať piť, len ovlažovať pery a tvár.
- Privolať odbornú pomoc.
- Sledovať životné funkcie - vedomie, dýchanie a krvný obeh.

b) Úraz elektrickým prúdom

- prerušiť pôsobenie elektrického prúdu na postihnutej osobu bez vlastného ohrozenia alebo iných osôb (vypnúť poistky, elektrospotrebič, prípadne suchým nevodivým predmetom odsunúť zdroj prúdu alebo postihnutej osobu),
- prekontrolovať základné životné funkcie – vedomie, dýchanie, krvný obeh,
- v prípade potreby okamžite vykonať umelú náhradu dýchania a krvného obehu- neodkladná resuscitácia,
- -pri neodkladnej resuscitácii zdvihnúť dolné končatiny postihnutej osoby až kolmo hore, prípadne podložiť do zvýšenej polohy,
- ošetriť len rozsiahle rany a popáleniny prekrytím sterilným obvazom a zastaviť väčšie krvácanie tlakovým obvazom alebo prechodným zaškrtením v oblasti nad miestom krvácania smerom k srdcu,
- nezdržovať sa ošetrovaním ďalších poranení a urýchlene privolať zdravotnícku pomoc alebo zaistiť prevoz postihnutej osoby do zdravotníckeho zariadenia.

c) Popáleniny

- čo najrýchlejšie zabrániť ďalšiemu pôsobeniu horúcej látky na postihnutej osobu (uhasiť oheň – napr. zvaliť horiaceho človeka a prikryť ho hrubšou látkou, odstrániť horúci predmet a pod.),

- popálené časti tela polievať studenou vodou (15-20 minút), potom priložiť na popáleninu sterilnú rúšku a na ňu studený obklad (napr. ľadovo-studenú vodu v igelitovom vrecúšku a pod.). Zamedzuje sa tak hlbšiemu pôsobeniu popáleniny a zmierňuje sa tým bolesť. Ak sú nárazy vody bolestivé, ponoríť popálenú časť tela do kúpeľa so studenou vodou, do ktorej sa môžu pridať kocky ľadu,
- popáleniny v oblasti tváre a očí sa taktiež oplachujú studenou vodou, obväz sa neprikladá,
- na popálené časti priložiť sterilné obväzadlo, prípadne vyžehlené čisté biele plachty. Tým sa zamedzí vstup nečistôt na popálenú plochu,
- oblek sa postihnutému zobleka len ak je nevyhnutné ošetriť iné závažné poranenia, priškvarené časti odevu neodstraňovať,
- popálené končatiny sa po ošetrení znehybnia (záves, šatka, ľahká dlaha),
- ak je podozrenie na popálenie dýchacích ciest (dymom, parou, horúcimi plynmi), sledovať dýchanie postihnutého, v prípade potreby udržiavať priechodnosť dýchacích ciest. Pri dusení sa postihnutého posadiť ho do polo sedu, prípadne sa dá inhalovať kyslík alebo začať s umelým dýchaním. Nepodávať ústami tekutiny ani lieky,
- postihnutému podávať nealkoholické nápoje,
- na popálené miesta nedávať žiadne zásypy, masti a pod. , lebo by sa tým mohla rana infikovať,
- popáleného miesta sa nedotýkať rukami, pľuzgieri neprepichovať,
- pred poskytovaním prvej pomoci je vhodné priložiť na ústa a nos sebe aj postihnutému rúšku, šatku a pod. , aby sa zabránilo druhotnej kvapôčkovej infekcii,
- bezodkladne zaistiť odvoz postihnutého na odborné ošetrenie,
- nepodceňiť malé popáleniny elektrickým prúdom v mieste „vstupu“ elektrického prúdu do tela a v mieste „výstupu „ z tela (môžu byť poškodené cievy, vnútorné orgány, kosti). Pri ošetrení postihnutého zachovať zásady prvej pomoci pri popáleninách, nehýbať zbytočne s postihnutým a zaistiť odborné ošetrenie,
- ak je pracovisko vybavené špeciálnymi pomôckami pre poskytovanie prvej pomoci pri popáleninách, postupuje sa v zmysle návodov pre ich použitie pri zachovaní zásadných princípov poskytovania prvej pomoci pri popáleninách.

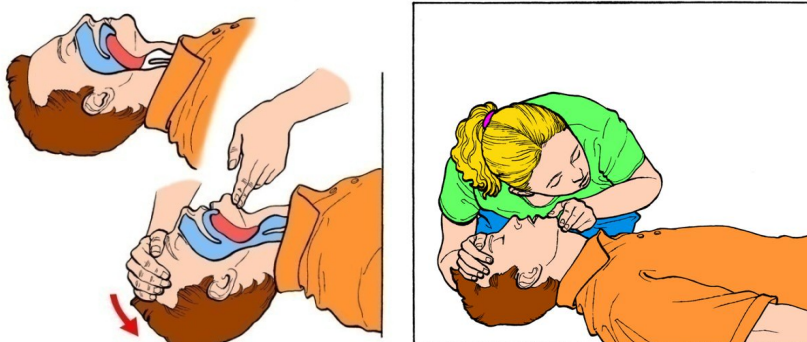
Zapamätajte si!

- Studená voda z vodovodu je dostatočne chladná na to, aby zastavila šírenie popáleniny do hĺbky a šírky.
- Pri popálení prstov čo najskôr dať pod prúdom studenej vody dolu prstene.
- Horiaci odev uhasíme vodou alebo zabalením do deky, kabáta a pod. a ihneď ho začneme vyzliekať.
- Priškvarené časti odevu nestrhávame z popáleného miesta.

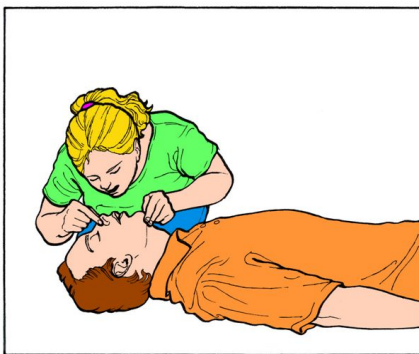
d) Otrava oxidom uhoľnatým

- postihnutého po jeho nájdení okamžite vyniesť na čistý vzduch. V prostredí s podozrivými plynmi sa záchranca musí zdržiavať čo najkratšie, pred vstupom musí zmerať koncentráciu CO, ak to nie je možné, pred vstupom do tohto prostredia musí zatajiť dych, resp. použiť ochranný izolačný dýchací prístroj, aby sa tiež neotrúvil,
- záchrancovia musia byť v prostredí zamoreným oxidom uhoľnatým chránení proti vdychovaniu oxidu uhoľnatého (bežná plynová maska nie je dostatočnou ochranou),
- ak je možnosť, dať postihnutému inhalovať kyslík,
- pri zastavení dýchania vykonávať ihneď umelé dýchanie, pri zastavení srdca vonkajšiu masáž srdca, ak je to potrebné, vykonávať obidva úkony súčasne,
- umelé dýchanie „z pľúc do pľúc“ záchrancu neohrozuje, nakoľko tento pri výdychu zachraňovaného otáča svoju hlavu nabok tak, aby nevdychoval zmes vydychovaných zachraňovaným,
- v každom prípade, po návrate vedomia, postihnutý musí byť odborne vyšetrený.
- Postup pri obnove dýchania a činnosti srdca :
- Uložiť postihnutého na tvrdú a rovnú podložku.
- Skontrolovať ústnu dutinu – odstrániť viditeľné prekážky.

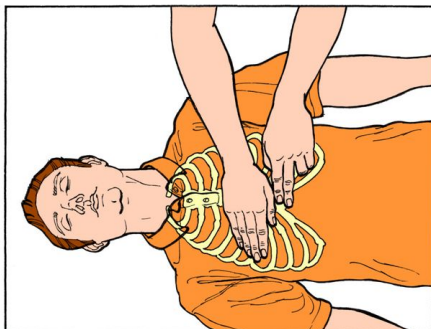
- Predsunúť dolnú čeľusť, zakloniť hlavu a zistiť, či dýcha:
- pocitom (sluchom, priložením líca),
- pohľadom (dýchacie pohyby na hrudníku),
- hmatom (na hrudníku).

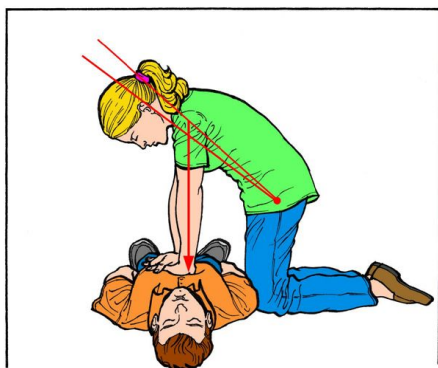
- Upcháme nos ľavou rukou (prstami) a zároveň zakloníme jeho hlavu a dvoma prstami pravej ruky predsunieme dolnú čeľusť.

- Zhlboka sa nadýchame a vykonáme dva účinné vdychy cez ústa zraneného.
- Po každom vdychnutí uvoľníme nos a sledujeme hrudník – jeho výdych bude samovoľný. Z piatich pokusov o vdychnutie musia byť aspoň dva účinné. V opačnom prípade môže byť v dýchacích cestách prekážka, príp. slabý záklon hlavy a umelé dýchanie je neúčinné. Ak nezačne dýchať, resp. nejaví známky života, začíname nepriamu masáž srdca. Hrudnú kosť si rozdelíme pomyselnými čiarami na 3 tretiny, na rozhraní dolnej a strednej tretiny tlačíme zápästnou časťou dlane (nie celou dlaňou) hrudník 15-krát smerom k chrbtici do hĺbky 5 až 7 centimetrov v rytme 100 úderov za minútu.

- Pokračujeme v oživovaní v pomere 2x vdychnuť - 15x stlačiť.

Po 4 cykloch alebo po minúte oživovania skontrolujeme krvný obeh.

Umelé dýchanie je účinné, ak

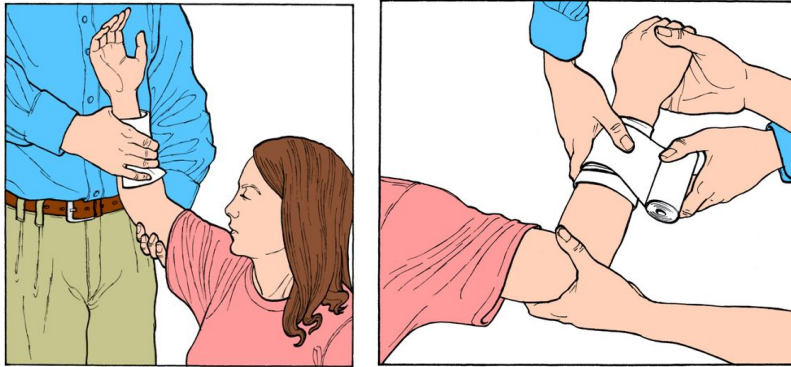
- vzduch ľahko vniká do dýchacích ciest a do pľúc,
- hrudník sa dvíha a klesá,
- začína sa normalizovať farba postihnutého, stráca sa namodralá farba uší, pier, končekov prstov,
- postihnutý začína sám dýchať.

e) Úrazové krvácanie

- najčastejšie ide o zmiešané krvácanie tepnové a žilové, pretože tepien a žíl prebieha spoločne,
- prudké, krvácanie patrí k najnebezpečnejším stavom ohrozujúcim život, vyžaduje okamžitú a účinnú pomoc,
- skoro každé veľké krvácanie sa dá zastaviť stlačením krvácajúcej rany tlakovým obvazom alebo improvizovaným tlakovým vankúšom (štvorec gázy, čistá vreckovka, silnejšia tkanina, časti odevu a pod.)
- Postup pri prvej pomoci:
- postihnutého položiť do vodorovnej polohy a tým sa vlastne urobí aj proti šokové opatrenie a zabráni sa ďalšiemu možnému poraneniu postihnutého, ak by tento odpadol,
- na krvácajúcu ranu priložiť tlakový obvaz (za predpokladu, že rana je na takom mieste, kde je použitie tlakového obväzu možné – napr. na krku nie) a obvazom zaviazať postihnutú oblasť,
- ak nie je k dispozícii tlakový obvaz, priložiť na ranu tlakový vankúš a silne ho pritlačiť k rane,
- ak presakuje krv cez tlakový vankúš, treba na neho priložiť ďalší a tlačiť silnejšie,
- ak nie je možné použiť ani improvizovaný tlakový vankúš, môže sa rana zatláčať aj holou rukou (najlepšie dlaňou, prstami),
- zdvihnúť krvácajúcu časť tela nad úroveň srdca. V mieste rany poklesne tlak krvi a tým sa zmenší aj krvácanie. Ak je rana na hlave alebo krku tak treba podložiť hlavu aj ramená. Poranenú časť tela nedvíhať iba vtedy, ak to spôsobuje postihnutému bolesť (napr. zlomené kosti),
- zabezpečiť odbornú zdravotnícku pomoc postihnutému,
- až do jej poskytnutia stále kontrolovať účinnosť tlakového obväzu,
- ak je rana stláčaná rukou, taktiež ju treba stláčať až do poskytnutia odbornej pomoci postihnutému,
- ak sa krvácanie nepodarí zastaviť týmito spôsobmi, na končatinách sa použije škrtidlo.

Je si však potrebné uvedomiť, že použitie škrtidla je nebezpečné vzhľadom k úplnému zastaveniu prietoku krvi končatinou. Preto sa odporúča použiť škrtidlo predovšetkým pri poraneniach spojených s amputáciou končatiny.

- ako škrtidlo sa používa pruh gumy alebo tkaniny široký aspoň 5 cm
- škrtidlo sda prikladá medzi ranu a srdce v mieste zdravého a nepoškodeného tkaniva na rameno alebo stehno. Okraje škrtidla sa nesmú dotýkať rany,
- vždy je potrebné= zapísať presný čas, kedy bolo škrtidlo utiahnuté. Škrtidlo treba utiahnúť čo najpevnejšie, lebo uvoľnené škrtidlo by zastavilo prietok krvi len v žilách a nedostatočne stlačenými tepnami by krv prúdila do končatiny a krvácanie by sa zväčšilo.
- čo najrýchlejšie zabezpečiť odborné ošetrenie postihnutého,
- núdzovým prostriedkom na zastavenie krvácania na končatinách sú tlakové body. Stlačením (prstami) tlakového bodu sa pritlačí tepna na kosť, ktorá leží pod ňou a tým sa spomalí až preruší prietok krvi končatinou,
- tlakový bod pre hornú končatinu je nad ramennou tepnou na vnútornej strane ramena,
- uprostred medzi pazuchou a lakťom a prehĺbení medzi svalmi ramena,
- tlakový bod pre dolnú končatinu beží v mieste, kde stehenná tepna prechádza ponad panvovú kosť v oblasti slabiny.

f) Zlomeniny kostí

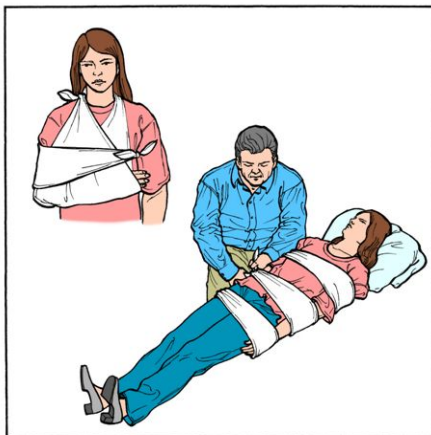
- základným ošetrením je znehybnenie končatiny, ktoré zabezpečí zlomenej kosti pevnú oporu a udrží ju vo zvolenej polohe. Každý pohyb úlomkov kostí je bolestivý a zvyšuje riziko poškodenia okolitých štruktúr,
- úlomky kostí nenaprávať, pri znehybnení voliť pre postihnutého čo najpohodlnejšiu polohu,
- na znehybnenie sa použijú buď pripravené dlahy alebo improvizované pomôcky,
- dlaha sa prikľadá tak, aby presahovala za kĺby na oboch stranách zlomenej kosti a pripevňuje sa až za nimi. V miestach výčnelkov (napr. členky) sa pokladá mäkkým materiálom, upevňujúci obväz sa príliš nezaťahuje,
- zatvorená zlomenina sa znehybňuje cez povrch odevu,
- pri otvorenej zlomenine sa odev nad ňou odstráni, rana sa ošetrí a potom sa zlomenina znehybní,
- Podľa miesta zlomeniny, stavu postihnutého sa vykonávajú aj ďalšie zákroky- starostlivosť o vedenie postihnutého, dýchanie, krvný obeh, protišokové opatrenia,
- postihnutému sa nedáva nič jesť ani piť vzhľadom na možnosť potreby celkovej narkózy pri definitívnom ošetrení zlomeniny,
- zabezpečiť odborné ošetrenie postihnutého,

g) Úrazy chrbtice

Pri poraneniach chrbtice býva často poškodená aj miecha, čo vedie k poruche funkcií orgánových systémov človeka, ktoré sú cez ňu regulované. Čím vyššie je miecha poškodená, tým je rozsah porúch väčší.

Postup pri prvej pomoci:

- ak je postihnutý po úraze pri vedomí, zistiť či nemá poruchy hybnosti končatín alebo bolesti v chrbte súvisiace s úrazom. Ak áno alebo je postihnutý v bezvedomí, vyslobodzovať ho z miesta nehody opatrne so zreteľom na možné poškodenie chrbtice a miechy. Pri neopatrnom vyslobodzovaní môže pohyb poškodených stavcov „ prestrihnúť miechu“,
- otvorené poranenia ošetriť prekrytím podľa možnosti sterilným mulom v dostatočnej vrstve,
- postihnutého položiť na rovnú, neprehýnajúcu sa podložku,
- v prípade poranenia krčnej chrbtice zafixovať hlavu najmä proti otáčavým pohybom (napr. z bokov k nej priložiť tehly, vrecká s pieskom, väčšie kamene a pod.),
- ak je u postihnutého porucha dýchania alebo krvného obehu tak ihneď začať s umelou náhradou týchto funkcií.

35 VYHODNOTENIE NEODSTRÁNITEL'NÝCH NEBEZPEČENSTIEV A NEODSTRÁNITEL'NÝCH OHROZENÍ

35.1 VŠEOBECNE

Všeobecné zásady prevencie:

- udržiavanie poriadku a čistoty na pracovisku
- voľba lokality pracoviska
- prístupnosť staveniska
- určenie komunikácií ku stavenisku
- určenie priestorov na priechod a pohyb zamestnancov a na prejazd a pohyb pracovných prostriedkov
- určenie podmienok na manipuláciu s rôznymi materiálmi technickú údržbu
- určenie a úpravu plôch na skladovanie rôznych materiálov, najmä ak ide o nebezpečné materiály alebo látky
- kontrolu pred uvedením do prevádzky a pravidelnú kontrolu zariadení a pracovných prostriedkov s cieľom odstrániť nedostatky, ktoré by mohli ovplyvniť bezpečnosť a zdravie zamestnancov
- určenie podmienok na odstraňovanie použitých nebezpečných materiálov
- dodržiavanie plánu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci
- určenie podmienok na uskladňovanie, manipuláciu alebo odstraňovanie odpadu a zvyškov materiálu prispôsobovanie času určeného na jednotlivé práce alebo ich etapy podľa skutočného postupu prác
- spoluprácu medzi zamestnávateľmi a samostatne zárobkovo činnými osobami vzájomné pôsobenie pracovných činností uskutočňovaných na stavenisku alebo v jeho tesnej blízkosti
- úpravu plánu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktorý bude zohľadňovať postup prác so zreteľom na zmeny v priebehu prác
- spolupráca medzi zamestnávateľmi na stavenisku, najmä ak pracujú na spoločnom pracovisku a ak ich činnosť na pracovisku na seba nadväzuje,
- usmerňovanie práce so zreteľom na ochranu zamestnancov, na prevenciu vzniku úrazov a iného ohrozenia zdravia, na vzájomné informácie podľa zákona NR SR č. 154/2013 Z.z. o BOZP v znení neskorších predpisov a zapojenie samostatne zárobkovo činnnej osoby do tohto procesu, ak je to potrebné
- určiť opatrenia na kontrolu správneho uplatňovania pracovných postupov
- určiť spôsob zabezpečenia vstupu na stavenisko len osobám, ktoré tam plnia pracovné povinnosti

35.1.1 DEFINÍCIA POJMOV

Nebezpečná situácia.

Nebezpečné deje alebo situácie, ktoré znamenajú zvýšenú pravdepodobnosť (možnosť) ohrozenia zdravia zamestnanca, poškodenie technického zariadenia alebo životného prostredia vplyvom stavebných aktivít.

Nie je kladený veľký rozdiel medzi to, či udalosť prebehla a hrozba bola odvrátená "v poslednom momente", náhodou alebo aktivizáciou záchranných bezpečnostných zariadení (takmer nehoda), alebo sa jednalo len o potenciálnu možnosť napr., úspešne vykonaná práca vo výške, ale bez riadneho zabezpečenia proti pádu, a pod. (výskyt nebezpečnej situácie).

35.2 VÝKLAD POJMOV

nebezpečenstvo

je stav alebo vlastnosť faktora pracovného procesu a pracovného prostredia, ktoré môžu poškodiť zdravie

ohrozenie

je situácia, v ktorej nemožno vylúčiť, že zdravie zamestnanca bude poškodené

riziko

je pravdepodobnosť vzniku poškodenia zdravia zamestnanca pri práci a stupeň možných následkov na zdraví

neodstrániteľné nebezpečenstvo a neodstrániteľné ohrozenie

je také nebezpečenstvo a ohrozenie, ktoré podľa súčasných vedeckých a technických poznatkov nemožno vylúčiť alebo obmedziť

bezpečnostné opatrenie

je také opatrenie, ktoré zabezpečuje organizačným alebo technickým spôsobom bezpečný výkon činností alebo bezpečnú prevádzku zariadení, nebezpečná práca je činnosť, ktorá pri použití určených bezpečnostných opatrení predstavuje zvýšené úrazové riziko

nebezpečná prekážka

je taká, ktorá svojou polohou, pohybom alebo pôsobením ohrozuje bezpečný priebeh pracovnej činnosti alebo pohybu

nebezpečné prostredie a nebezpečný priestor

je priestor so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku pracovného úrazu alebo poškodenia technického zariadenia

ohrozený priestor

je pracovný priestor so zvýšeným úrazovým rizikom vyvolaným umiestnením a činnosťou zamestnanca, stroja alebo zariadenia, nebezpečenstvom pádu predmetov z výšky, zrútením konštrukcie a pod

35.3 PROGRAM PREVENIE ŠKÔD

Bezpečnosť je založená na predvídaní, prevencii zlyhania strojov a ľudských chýb, čo môže spôsobiť vznik úrazov, požiarov, nehôd, straty času, poškodenie životného prostredia, či škody na majetku a zariadeniach.

Hlavným princípom je idea, že BOZP a ochrana životného prostredia je nedeliteľnou súčasťou organizácie práce.

Všetci účastníci výstavby sú povinní priebežnými kontrolami podmienok na stavbe, plánovaním stavebných činností a ďalších stavebných operácií znižovať bezpečnostné riziko a obmedzovať nebezpečné činnosti zamestnancov.

35.4 RIZIKÁ PRE ZAMESTNANCOV NA STAVBE

35.4.1 ZAMESTNANCI STAVEBNÍKA (INVESTORA).

Zamestnanci stavebníka nie sú vykonávateľmi stavebno-montážnych prác, ťažisko ich činností je v dozore spôsobov a kvality práce, ktorú vykonávajú dodávatelia stavebných prác.

35.4.2 ZAMESTNANCI SUBDODÁVATEĽOV.

Zhodnotenie rizík pre výkonných robotníkov stavby je súčasťou povinnej dokumentácie, ktorú subdodávateľ predkladá generálnemu dodávateľovi na posúdenie pred zahájením aktivít a tento je povinný odovzdať ich koordinátorovi bezpečnosti pred zahájením konkrétnych prác.

Jedná sa o riziká vyplývajúce z konkrétnych prác, ktoré bude subdodávateľ na stavbe vykonávať v rozsahu svojich oprávnení.

35.4.3 DOPRAVA MATERIÁLU AKO ZDROJ OHROZENIA.

Jedná sa o dopravu na stavenisku, na miesta stavebných a montážnych prác, vrátane vertikálneho transportu do výšky a naopak.

Opatrenia k eliminácii rizík:

- a) priebežná očista vozoviek od vyvezeného blata, obmedzovanie prašnosti (kropením, a pod.)
- b) zabezpečenie priestoru manipulácie s materiálom proti vstupu nepovolaných osôb
- c) v prípade možnosti komplikácie situácie (sťahovanie alebo zablokovanie prejazdu po komunikácii počas nakladaní/skladaní) bude riešené odklonenie dopravy, prípadne regulácia dopravy vyškolenou osobou
- d) dočasné inštalácie výstražných a zákazových tabuliek BOZP, pre nočné hodiny potom výstražného červeného svetla (vyhláška č. 147/2013 Zb.).

35.4.4 STAVEBNÉ A MONTÁŽNE ČINNOSTI NA STAVENISKU.

Počas týchto aktivít, hrozí pád do hĺbky alebo cez prekážky na komunikáciách, vniknutím cudzích teliesok alebo prachu do očí, kontaktom s pracovnými nástrojmi alebo stavebnými mechanizmami, možný je aj úraz elektrickým prúdom (odkryté vedenia, stavebné rozvody) a pádom zdvíhaného bremena.

Opatrenia k eliminácii rizík:

- a) vytýčenie a označenie staveniska, zabezpečenie všetkých otvorov, jám a výkopov podľa vyhlášky č. 147/2013 Zb.,
- b) znižovanie prašnosti voľbou vhodných technológií a lokálnym zakrývaním zdrojov prachu, príp. kropením,
- c) dočasná inštalácia výstražných a zákazových tabuliek BOZP.

35.4.5 PLÁNOVANIE NEBEZPEČNÝCH PRÁČ.

Subdodávateľské firmy musia naplánovať a pripraviť všetky zariadenia, materiál a personál potrebný k vykonaniu nebezpečných prác.

Je potrebné rátať so skutočnosťou, že k splneniu bezpečnostných požiadaviek a harmonogramov bude potrebné vlastniť rad povolení a osobitných oprávnení.

Na všetkých plánovacích poradách sa preskúmajú požiadavky vzťahujúce sa k danej práci vyplývajúce z analýzy rizík bezpečnosti práce a zaťaženia životného prostredia s cieľom zabezpečiť príslušné zdroje a bezpečný priebeh práce.

Každý dodávateľ musí pripraviť a mať k dispozícii "Zhodnotenie rizík pri vykonávaní práce" na tejto stavbe vrátane podrobných návrhov, opatrení k bezpečnému a ekologickému vykonávaní nebezpečných prác tak, ako to vyžaduje typ práce.

Tieto dokumenty budú pred začatím prác kontrolované koordinátorom bezpečnosti.

Podľa konkrétnej situácie je potrebné "Zhodnotenie rizík" a plány bezpečnostných opatrení priebežne aktualizovať.

Tieto informácie je potrebné v písomnej forme neodkladne odovzdávať koordinátorovi bezpečnosti v záujme zabezpečenia informovanosti ostatných subdodávateľov na stavbe

35.4.6 PRIESTORY A OBJEKTY ZARIADENIA STAVENISKA.

Pracoviská budú jednoznačne a zreteľne vytýčené a opatrené potrebnými značkami BOZP (stavenisko - nepovolánym vstup zakázaný, pracuj v ochrannej prilbe, atď.).

Priestor bude oplotený.

Denne pred odchodom z pracoviska musí každý vedúci skontrolovať zariadenia staveniska, za ktoré zodpovedá a zaistiť:

- a) vypnutie všetkých elektrických zariadení a sietí, s výnimkou chladničiek, faxov, zariadení pre elektronickú poštu a nočného osvetlenia (pre vizuálnu kontrolu vybraných miestností cez okno počas nočného stráženia stavby); odstránenie všetkého nebezpečného odpadu, z odpadových nádob, podláh, stolov a ďalších miest,
- b) zatvorenie všetkých okien a uzamknutie všetkých dverí.

V priestoroch zariadení staveniska nie je dovolené hromadenie odpadkov, zaolejovaných handier, horľavých materiálov a ďalších podobných požiarne nebezpečných látok

35.4.7 SKLAD TECHNICKÝCH PLYNOV (KYSLÍK, ACETYLÉN),

Vyhotovením musia spĺňať STN 07 8304 - Kovové tlakové nádoby k doprave plynov, najmä časť IV. - Skladovanie a STN 050610 - Zváranie.

Skladové bunky musia zaisťovať dôkladné prirodzené vetranie (pletivová výplň dverí, priechody pod stropom po obvode skladu).

Fľaše na kyslík a acetylén sa skladujú samostatne, musia byť zabezpečené proti prevrhnutiu, plné a prázdne vždy v oddelených priestoroch s označením „plné fľaše“ a „prázdne fľaše“, na dverách skladu musí byť vyvesená tabuľka s údajmi o druhu plynu a najväčšom počte skladovaných fliaš, značka "Nebezpečenstvo výbuchu" a značka "Zákaz vstupu nepovolánym osobám".

V sklade a vo vzdialenosti do 10 m je zakázané ukladať akékoľvek horľavé látky a vykonávať práce s otvoreným ohňom bez povolenia.

35.4.8 PRÍRUČNÝ SKLAD FARIEB.

Služi k uloženiu a manipulácii s pohotovostnou zásobou náterových hmôt, ktoré sú horľavými kvapalinami v zmysle STN 65 0201. Svojim vyhotovením musí spĺňať ustanovenia STN 65 0201 (Horľavé kvapaliny. Prevádzky a sklady.) Sklad musí byť dostatočne prirodzene vetraný. Maximálna kapacita príručného skladu môže byť 3 m³ horľavých kvapalín všetkých tried nebezpečnosti spolu, v obaloch, kontajneroch a nádržiach. Pravidlá prevádzkovania takéhoto skladu sú upravené STN 67 0811 - Skladovanie náterových hmôt.

Sklad musí byť vybavený:

- a) spádovou vodotesnou záchytnou zbernou nádobou,
- b) kovovou nádobou s dobre tesniacim vekom - pre ukladanie handier a iných, odpadov nasiaknutých olejovými hmotami a pod. (je nutné ich aspoň raz za deň zlikvidovať),
- c) hasiacim prístrojom,
- d) výstražnými nápismi "Nehasiť vodou", "Fajčenie zakázané" a "Zákaz práce s otvoreným ohňom".

35.4.9 VOZIDLÁ A DOPRAVA.

Najvyššia dovolená rýchlosť na stavenisku je 10 km/h.

Na komunikáciách je zakázané parkovanie mimo vyhradených miest.

Zákaz fajčenia sa vzťahuje aj na kabíny automobilov, autobusov a strojov.

Prepravovaný materiál, ktorý prečnieva z vozidla po stranách alebo vzadu musí byť riadne označený.

Nie je dovolená preprava bremena zaveseného na lane, ktoré umožňuje voľné kývanie zo strany na stranu.

Vlečenie alebo šmýkanie materiálu alebo predmetov po teréne a po cestách je zakázané.

Pred premiestňovaním vysokých strojov, zariadení alebo nákladu musia byť skontrolované priechodné výšky na komunikáciách.

Preprava osôb nákladnými autami je zakázaná.

Motorizované zariadenia - automobily, buldozéry, žeriavy, bagre a pod. nesmú byť za chodu ponechané bez obsluhy.

Zariadenia ako zväčšovače, kompresory, a pod. nesmú byť za chodu premiestňované.

Žiaden stroj nesmie pri parkovaní sťažovať prístup k bezpečnostným a protipožiarным zariadeniam.

Stavebné stroje a iné technické zariadenia, ktoré sú zdrojom hluku o hladine 85 dB a vyššej, musia byť označené tabuľkou „Používaj chrániče sluchu“.

Pri práci s nimi alebo v ich blízkosti, musia zamestnanci používať OOPP k ochrane sluchu.

Používanie strojov a strojných zariadení na stavbe sa riadi ustanoveniami časti II. vyhlášky č. 147/2013 Zb. o bezpečnosti práce a technických zariadení pri stavebných prácach.

Vodiči vozidiel musia na vnútropodnikových komunikáciách dodržiavať bezpečnostné a prevádzkové predpisy platné pre príslušné vozidlo a pravidlá prevádzky na pozemných komunikáciách.

Za vykonanie všetkých úkonov (napr. otáčanie, cúvanie, vykládka, nakládka, zabezpečenie nákladu, pripájanie a odpájanie vozidiel) zodpovedá vždy vodič vozidla.

Podjazdové výšky pod konštrukcie a pod., menšie ako 4,4 m budú v areály stavby vyznačené dopravnou značkou.

Vodiči pojazdných stavebných strojov musia byť najmenej raz za 24 mesiacov školení a preskúšaní z príslušných prevádzkových a bezpečnostných predpisov.

35.4.10 ZÁSADY PRE UDRŽOVANIE PORIADKU NA STAVBE

Subdodávateľia sú povinní dodržiavať nasledujúce pravidlá:

- a) Všetky pracovné priestory, stavenisko a príslušenstvo udržiavať v čistom, hygienickom a zdravotne nezávadnom stave.
- b) Udržiavať čistotu schodísk, ciest pre chodcov aj pre vozidlá.
- c) Fľaše a iné obaly je zakázané ponechávať na stavenisku, zhromažďujú sa pre odvoz s komunálnym alebo triedeným odpadom do kontajnerov (popolníc). Všetky sklenené fľaše, poháre a i. sklenené obaly je zakázané vynášať na pracovisko.
- d) Osobitne dbať na starostlivé stohovanie materiálu, aby sa odstránilo riziko zosypania alebo pádu materiálu.
- e) Ukladať materiál, náradie a rôzne zariadenia tak, aby nebol prekážkou pre iné stavebné činnosti.
- f) Denne odpratávať odpad z pracovných miest aj z okolia a dbať na jeho roztriedenie. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať separácii a ukladaní nebezpečného odpadu.
- g) Horľavý odpad zhromažďovať v osobitne určenom kontajnery, odstraňovať v pravidelných intervaloch.
- h) Všetky dosky s klincami musia byť neodkladne odstraňované z pracovných miest a komunikácií.
- i) Pred uložením použitého dreva najskôr odstrániť všetky klince.
- j) Osobitnú pozornosť venovať lokalizácii nebezpečného odpadu, napr. kontaminované zeminy, akumulátorových batérií, olejových tekutín a čistiacich prostriedkov. Zabezpečiť odstraňovanie v osobitných odpadových nádobách.
- k) Očista komunikácií vnútri areálu aj zvonka bude organizovaná stavebným subdodávateľom, ihneď po ich znečistení stavebnými mechanizmami alebo dopravnou technikou.

35.4.11 PRACOVNÝ ODEV A OOPP

Všetci zamestnanci na stavbe budú viditeľne označení podľa svojho zamestnávateľa:

- a) na pracovnom odevu (logom),
- b) na bezpečnostnej prilbe (logom, farbou).

Každý zamestnanec musí byť vybavený vhodnými OOPP pre všetky riziká, ktorým je vystavený pri vykonávaní konkrétnej práce.

Všetci zamestnanci pracujúci v okruhu 3m od činností vyžadujúcich osobitné vybavenie OOPP, musia byť vybavení zhodne.

Používané OOPP musia byť schváleného typu (s osvedčením oprávnenej autorizovanej osoby pre príslušné riziko) a s platnou lehotou pre používanie.

Všetci zamestnanci musia pri pobyte na stavbe trvale používať:

- a) ochrannú prilbu
- b) pevnú obuv so spevnenou špicou a s podrážkou opatrenou vložkou proti prepichnutiu, obuv musí mať antistatickú úpravu (platí aj pre čižmy)
- c) ochranné okuliare v 1. optickej triede
- d) jednoduché päťprstové pracovné rukavice
- e) pracovný odev s dlhým rukávom a dlhými nohavicami, riadne zapnutý pri krku
- f) v prostredí s nebezpečenstvom výbuchu horľavých plynov musí byť odev v prevedení splňujúcom požiadavky EN 538, odev a obuv musí mať antistatickú úpravu

V mrazoch sa ochranná prilba dopĺňa otepľovacou vložkou, používa sa zateplených rukavic, obuvi a otepľovacích vložiek pod vrchný odev.

V prašnom prostredí a v prostredí s rizikom poškodenia zdravia škodlivinami sa používajú vhodné ochranné prostriedky dýchacích orgánov.

Ďalej musia byť zamestnanci vybavení uzatvorenými ochrannými okuliarmi, zväčiacim štítom, bezpečnostným postrojom a ďalšími pomôckami podľa profesijných požiadaviek a platných predpisov.

Pre zväčáčov a ich pomocníkov sa pripúšťa použitie ochranného odevu pre zväčáčov podľa STN 050601.

Výnimky z používania pracovných rukavíc sa pripúšťať pri vykonávaní obkladačských a inštalatérskych prác a všeobecne pri manipulácii s drobnými predmetmi.

Ďalšie výnimky môže povoliť len generálny dodávateľ. Je zakázané používať ochranný odev znečistený horľavými látkami, najmä ropnými. S takýmto odevom sa zaobchádza ako s nebezpečným odpadom.

Pri používaní určitého OOPP viacerými zamestnancami je potrebné vykonať opatrenia, ktoré zabránia ohrozeniu prenosnými chorobami.

Zvýšenú pozornosť treba venovať technickému stavu a lehote platnosti používania prostriedkov pre zaistovanie prác vo výškach.

Vybavenie špeciálnymi OOPP pre jednotlivé profesie a OOPP pre rizikové pracovné činnosti musí byť súčasťou vydávaných pracovných postupov a povolení.

Evidenciu OOPP a hospodárenie s nimi upravujú vnútorné predpisy jednotlivých subdodávateľov.

Práce v prostredí s hladinou hluku vyššou ako 85 dB.

Ochrana sluchu sa používa vo všetkých prípadoch, keď je zamestnanec vystavený pôsobeniu hluku s intenzitou prevyšujúcou 85 dB (ak sa stane bežný hovor zle zrozumiteľný) - pri práci s pneumatickým náradím, práce v uzavretých priestoroch, v nádržiach a nádobách, apod., práce v blízkosti vzduchových kompresorov, atď.

Stavebné stroje a iné technické zariadenia, ktoré sú zdrojom hluku s hladinou vyššou ako 85 dB, musia byť označené značkou „Používaj chrániče sluchu“.

35.5 PREDPISY PRE JEDNOTLIVÉ PRÁCE, ČINNOSTI A ZARIADENIA

35.5.1 ZÁKLADNÉ PRAVIDLÁ A OSOBNÁ BEZPEČNOSŤ:

- a) na stavbu je zakázané prinášať alkoholické nápoje, omamné a psychotropné látky
- b) zamestnanci majú zakázané vstupovať do priestorov, kde neboli vyslaní k plneniu pracovných úloh
- c) elektromontážne práce môžu vykonávať len zamestnanci, ktorí majú osvedčenie podľa vyhl. SR č. 508/2009 Z.z.
- d) subdodávatelia musia informovať svojich zamestnancov o všetkých možných ohrozeniach, o rozmiestnení prostriedkov prvej pomoci, o únikových cestách, prenosných hasiacich prístrojoch, atď.
- e) je zakázané odstraňovať alebo meniť zákazové značky a označenia
- f) práce je možné vykonávať len podľa pokynov oprávnených osôb a v súlade s vydanými pravidlami
- g) na pracoviská sa zakazuje prinášať sklenené poháre, fľaše, nádoby
- h) všetky stroje a zariadenia sa môžu používať len na účely, na ktoré sú určené, úrazy a nehody musia byť ohlásené ihneď po vzniku
- i) každé zranenie musí byť ošetrené
- j) prístupy ku všetkým zariadeniam požiarnej ochrany, prostriedkom zdravotnej pomoci a bezpečnostným zariadeniam musia zostať trvalé voľné
- k) počas búrky sa musia prerušiť práce vo vnútri a na povrchu kovových zariadení, s výnimkou prác vo vnútri uzavretých a zastrešených objektov

35.5.2 ELEKTRICKÉ ZARIADENIA.

Elektrické káble sa nesmú ukladať alebo vešať priamo na kovové konštrukcie.

Káble položené na podlahy sa musia chrániť proti mechanickému poškodeniu.

Káble, ktoré križujú pešie alebo cestné komunikácie musia byť chránené pevným a spoľahlivo zakotveným prekrytím, vyvýšením vo výške min. 2,5 m.

Rozvod elektriny po stavenisku (s využitím prenosných stavebných rozvádzačov) musí byť riešený s rýchlym odpojením od zdroja.

Vyhotovenie elektrických zariadení musí byť v súlade s nebezpečnými zónami.

Všetko elektrické náradie musí byť vyhotovené s dvojitou izoláciou.

Všetky elektrické káble, rozvádzače, náradie a ďalšie zariadenia musia byť pravidelne kontrolované (revidované) oprávnenou osobou.

Rozvod elektriny po stavbe (s využitím prenosných stavebných rozvádzačov) musia byť riešené rýchlym odpojením od zdroja:

- s prúdovým chráničom o vybavovacou prúde do 30 mA na zásuvkových obvodoch (menovitého prúdu 65 A)
- pre vyššie prúdy s elektrickým oddelením ochrannými transformátormi apod.
- napájaním bezpečným malým napätím.

Opravy a údržbu môže vykonávať len kvalifikovaný zamestnanec.

35.5.3 PRÁCE BLÍZKO ZARIADENÍ POD ELEKTRICKÝM NAPÄTÍM

Práce so žeriavmi, bagrami a ostatnými mechanizačnými prostriedkami v ochrannom pásme elektrického vedenia je bez povolenia prevádzkovateľa elektrického zariadenia zakázané.

V ochrannom pásme je možné uskutočňovať najnutnejšie stavebno-montážne práce len po predchádzajúcom prerokovaní s príslušným správcom elektrického vedenia. Tieto práce je potrebné v najväčšej možnej miere uskutočňovať pri vypnutom stave elektrického vedenia. Vypnutý stav musí byť zabezpečený v zmysle STN 34 3100

(„B“ príkaz s určeným dozorom). Pokiaľ pri práci v ochrannom pásme nie je možné zaistiť vypnutie elektrického zariadenia, musia byť práce uskutočnené pod dozorom „osoby znalej s vyššou kvalifikáciou“(STN34 3100), určenej en pre dozor. Osoba znalá s vyššou kvalifikáciou j zamestnanec energetickej organizácie. Zhotoviteľ dohodne s príslušnou energetickou organizáciou postup prác, s akými mechanizmami sa bude pracovať a bezpečnostné opatrenia. O tejto dohode je nutné zabezpečiť písomný doklad. Pri prejazdoch mechanizmov a prevážaním materiálov v ochrannom pásme a v miestach

Križovania (bez pracovnej činnosti) po komunikáciách, musia byť dodržané ochranné vzdialenosti v zmysle STN34 3108"Bezpečnostné predpisy o zaobchádzaní s elektrickým zariadením osobami bez elektrotechnickej kvalifikácie".

Zamestnanci vykonávajúci pracovné úlohy v blízkosti elektrického vonkajšieho vedenia pod napätím sa nesmú dotýkať montážneho žeriava a bez použitia izolačných pomôcok ani zavesených bremien. V nepredvídaných prípadoch s možnosťou dotyku živých častí so zariadeniami vydá dozor ďalšie doplňujúce pokyny.

Pri práci s náradím, pri použití montážneho zariadenia a pri doprave rúr pomocou týchto zariadení v blízkosti vonkajšieho vedenia pod napätím sa musí dbať o zvýšenú opatnosť. Ak nie je spoľahlivo zaistené dodržanie bezpečných vzdialeností podľa príslušných predpisov, musia byť práce zastavené. Pokračovať v práci sa môže až po uvedení príslušného úseku vonkajšieho vedenia do stavu bez napätia.

Pred zahájením prác v ochrannom pásme musia byť všetci zamestnanci náležite a preukázateľne poučení v zmysle STN343108, STN33 1310 a v zmysle zákona č.513/2009 a vyhlášky č. 205/2010 , s ohľadom na možnosti ohrozenia pri všetkých druhoch pracovných činností.

35.5.4 PRÁCE VO VÝŠKACH, PÁDY OSÔB A PREDMETOV .

Zaisteniu pri práci vo výškach a nad voľnou hĺbkou je potrebné venovať maximálnu pozornosť a riešiť ju v súlade s Vyhláškou č. 147/2013 Zb.

Pri použití individuálneho zaistenia používať bezpečnostný postroj, príp. bezpečnostný pás.

Práce vo výškach v priestoroch nechránených proti poveternostným vplyvom musia byť prerušené pri búrke, silnom daždi a snežení, tvorení námrazy, vetre o rýchlosti nad 8 m/s na zavesených pomocných konštrukciách, rebríkoch nad 5 m výšky, práce pri použití osobného zaistenia; v ostatných prípadoch pri vetre o rýchlosti nad 10,7 m/s viditeľnosti menšej ako 30 m, teplote prostredia nižšej ako -10 °C.

Pri práci vo výške a nad voľnou hĺbkou sa na všetkých pracoviskách a komunikáciách

Osoba vykonávajúca stavebné práce zabezpečuje proti pádu kolektívnym zabezpečením alebo osobným ochranným pracovným prostriedkom proti pádu

- a) od výšky 1,5 m,
- b) do voľnej hĺbky, kde hrozí utopenie, zapadnutie v jamách a nádržiac s vodou, vápnom, maltou, zasypanie materiálom alebo iné nebezpečenstvo poškodenia zdravia.

Na plochách so sklonom viac ako 10° musí byť kolektívne zabezpečené nie proti pádu umiestnené aj pozdĺž hrany pádu v smere sklonu.

Zabezpečenie proti pádu od výšky 1,5 m sa nevyžaduje, ak pracovisko alebo komunikácia je vymedzená zábranou umiestnenou vo vzdialenosti najmenej 1,5 mod hrany pádu.

Zabezpečenie miesta pod prácami vo výške a jeho okolia

Priestory, nad ktorými sa pracuje, musia sa zabezpečiť tak, aby nedošlo k ohrozeniu osôb vykonávajúcich stavebné práce a iných osôb.

Ohrozený priestor sa zabezpečí

- a) vylúčením prevádzky,
- b) použitím ochrannej konštrukcie, záchytnej konštrukcie alebo lešenia vybaveného záchytnými sieťami, ktoré vymedzujú ohrozený priestor a zachytávajú prípadný pád,
- c) ohradením dvojtyčovým zábradlím s výškou najmenej 1 m s tyčami upevnenými na nosných stĺpoch s dostatočnou stabilitou ; nakrátkodobé práce s jednoduchým náradím a pracovnými pomôckami, ak nepresiahnu pracovný rozsah jednej pracovnej zmeny, stačí vymedziť ohrozený priestor jednotyčovým zábradlím, prípadne lanom upevneným vo výške 1 m,
- d) strážením priestoru počas ohrozenia osobou určenou zhotoviteľom.

Rebríky

Rebríky možno používať len na krátkodobé a fyzicky nenáročné práce pri použití jednoduchého náradia, pri ktorých sa osoba vykonávajúca stavebné práce môže pridržiavať aspoň jednou rukou alebo je zabezpečená proti pádu.

Podrobnosti o používaní rebríkov sú uvedené v časti 4 prílohy 6 kv yhláške 147/2013 Z.z.

Používané rebríky musia vyhovovať STN493801 a EN131-2+AC

Na výstup a zostup do výkopov je zakázané používať drevené zbíjané rebríky. Možno používať len rebríky schválených typov.

Všetky rebríky musia byť navrchu zabezpečené proti zošmyknutiu a dole proti skĺznutiu. Sklon jednoduchých rebríkov nesmie byť menší ako 2,5 : 1. Pri vykonávaní prác z rebríka pri hĺbke možného pádu väčšej ako 5 m musí byť zamestnanec zaistený proti pádu prostriedkom osobného zabezpečenia. Kontroly kvalifikovanou osobou sa vykonávajú 1 x za rok.

35.5.5 LEŠENIE.

Lešenie sa môže používať až po jeho úplnom dokončení a vybavení. Ak lešenie alebo jeho časť nie je úplne dokončená, musí sa zabrániť vstupu na nedokončené lešenie alebo na nedokončenú časť lešenia.

Lešenia musí skontrolovať odborne spôsobilá osoba

1. pred ich prevzatím,
2. v pravidelných intervaloch,
3. po prestavbe, dočasnom prerušení prác, mimoriadnych poveternostných vplyvoch alebo po seizmickom otrase a po každom inom prípade, ktorý by mohol vplývať na ich pevnosť a stabilitu.
4. Len osoby s odbornou kvalifikáciou (preukaz lešenára) môžu stavať, demontovať a upravovať lešenie.
5. Lešenie a pracovné plošiny musia mať celkom vykryté podlahy.
6. Lešenia neodovzdané užívateľovi a lešenia v nevyhovujúcom stave (neúplné, nesprávne zostavené, atď.) sa označujú červeným štítkom.
7. Lešenia odovzdané užívateľovi a lešenia vo vyhovujúcom technickom stave sú označené zeleným štítkom.
8. Lešenia používané v obmedzenom rozsahu alebo používané, osobitným spôsobom (osobitné pracovné plošiny, a i.) sa označujú žltým štítkom.
9. V dobe používania lešenia musí byť vysunuté pevné podpory alebo pojazdné kola zablokované.
10. Výška po jazdného lešenia nesmie prekročiť trojnásobok šírky jeho základne. Podrobne je problematika upravovaná STN.

Zápis o prevzatí a odovzdaní lešenia musí byť vykonaný do stavebného denníka

Lešenie musí byť označené tabuľkou preukazujúcou bezpečné použitie lešenia

35.5.6 32.G.6 PRENOSNÉ REBRÍKY.

Možno používať len rebríky schválených typov.

Všetky rebríky musia byť navrchu zabezpečené proti zošmyknutiu a dole proti skĺznutiu. Sklon jednoduchých rebríkov nesmie byť menší ako 2,5 : 1.

Pri vykonávaní prác z rebríka pri hĺbke možného pádu väčšej ako 5 m musí byť zamestnanec zaistený proti pádu prostriedkom osobného zabezpečenia.

Kontroly kvalifikovanou osobou sa vykonávajú 1 x za rok.

35.5.7 BEZPEČNOSTNÉ PREDPISY PRE KOTÚČOVÚ PÍLU.

Každý pílový kotúč musí mať vyznačené max. dovolené otáčky.

Pred začiatkom práce je zamestnanec povinný skontrolovať, či stroj má:

- a) dobre upnutý, nepoškodený a naostrý pílový kotúč,
- b) vhodný pílový kotúč,
- c) za obvodom pílového kotúča umiestnený rozovierací klin,

- d) ochranný kryt pílového kotúča nad a pod stolom,
- e) kryty na pohybujúcich sa častiach stroja.

Je zakázané tlačiť výrobok telom k pílovému kotúču, ako aj stáť v rovine pílového kotúča. S prácou je možné začať až pri plných otáčkach stroja. Stroj a nástroj sa môže používať iba na tú prácu, na ktorú je určený. Pri odrezávaní krátkych a úzkych výrobkov sa musia používať posúvacie pomôcky. Po vypnutí stroja, môže zamestnanec od neho odísť až po zastavení pílového kotúča. Je zakázané skracovať dobiehania otáčajúcich sa pílových kotúčov po vypnutí stroja tlakom dreva na bočné plochy kotúča alebo dorezávaním dreva. Zakazuje sa prerezávať dlhé dosky a trámy, ktoré vedú do rezu dvaja zamestnanci. Nie je dovolené otvárať kryty stroja počas práce stroja. Materiál na rezanie nesmie obsahovať cudzie predmety. Pri práci sa musia používať predpísané osobné ochranné prostriedky, pracovný odev má byť upnutý. Je zakázané používať pri rezaní rukavice, ako aj nosenie prsteňov, náramkov, reťazok a pod. Je zakázané pracovať na stroji pri telesnom alebo duševnom vyčerpaní alebo pri inej indispozícii.

Vyhodnotenie neodstrániteľných nebezpečenstiev a neodstrániteľných ohrození, ktoré vyplývajú z navrhovaných riešení projektovej dokumentácie vybudovanie kontajnerového mestečka Lešť časť Slávia v určených prevádzkových a užívateľských podmienkach, **posúdenie rizika** pri ich používaní a návrh ochranných opatrení proti týmto nebezpečenstvám a ohrozeniam **Podľa:**

Zákona 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 4 ods. 1

Nebezpečenstvo	Ohrozenie	Popis ohrozenia	P	D	V	R	Poznámka
Elektrické zariadenia obsluhované laikmi	Úraz elektrickým prúdom od týchto zariadení	1. Dotyk osôb priamo na živé časti elektrických zariadení vplyvom: - nezakrytia, alebo nedostatočného zakrytia živých častí, odstránenia zábran, krytov a izolácií, - nedodržaním požadovaných vzdialeností napr. pri ochrane umiestnením mimo dosah, - dotyku osôb na živé časti, spôsobené pobytom v priestoroch, kde majú laici prístup zakázaný, - dotyk ako následok poruchy zariadenia, prípadne zanedbania povinnosti prevádzkovateľa / závady z revízií/ 2. Dotyku osoby s neživými časťami, krytmi, na ktorých sa objavilo nebezpečné napätie: - vplyvom porušenia izolácie krytu, Neodstrániteľné ohrozenia a nebezpečenstvá: - vplyvom napr. vnútornej poruchy a súčasného zlyhania ochranného opatrenia, - obsluhovaním zariadenia, pre ktoré nebolo vykonané oboznámenie, zacvičenie osoby, / napr. neodborné zásahy, zásahy ako následok neznalosti /	2	2	2	8	Požadovaný stupeň bezpečnosti elektrického zariadenia, ak sa vylúči možnosť úmyselného dotyku, alebo neoprávnenej manipulácie sa môže dosiahnuť iba súčasným a dôsledným plnením uvedených opatrení. Neuvažujú sa prípady úmyselných úkonov, hrubého osobného porušenia zákazov a príkazov. Dôsledná práca v tejto oblasti predpokladá účinnú spoluúčasť s príslušnými odbornými pracovníkmi v elektrotechnike a prístup k aktuálnym predpisom.
Elektrické zariadenia - úraz el. prúdom na zariadeniach mn a nn	Úrazy el. prúdom pri činnostiach na spotrebičoch s pohyblivým prívodom, predlž. šnúrach	Úrazy, spôsobené vplyvom používania poškodeného, nesprávne používaného zariadenia, alebo jeho prívodových šnúr. Neodstrániteľné ohrozenia a nebezpečenstvá: Vnútorne vady izolácií	2	2	2	8	Jedná sa o zariadenia, pre ktoré nebolo možné jednoznačne uplatňovať STN 33 1600, t.j. napr. kancelárske stroje, zariadenia malých kuchyniek, zostavy PC, predlžovacie šnúry,

							tiež zariadenia, ktoré sa poskytujú formou prenájmu ďalšiemu užívateľovi (požičovne náradí a pod.) Pre odborné prehliadky spotrebičov, aj elektromechanického náradia platia normy STN 33 1600, 33 1610, ktoré uvádzajú zásady odborných prehliadok a skúšok zariadení. Pre pohyblivé šnúry, predĺžovacie šnúry platí STN 34 0350, ktorá uvádza ich zhotovenie, označenie, používanie.
Elektrické zariadenia - úraz el. prúdom na zariadeniach mn a nn	Úrazy el. prúdom pri obsluhu elektrických inštalácií nn	Neodstrániteľné ohrozenia a nebezpečenstvá: Úrazy el. prúdom pri obsluhu el. inštalácie v prípade jej poškodenia. Iné: Úrazy, ktoré môžu vzniknúť pri výmene poistiek nn, žiaroviek, žiarivkových trubíc, halogénových zdrojov svetla a tepla a štartérov.	2	2	2	8	Obsluhovať elektrické zariadenie nn znamená vypínanie a zapínanie spínačov osvetlenia, ventilácie, výmeny žiaroviek, čistenie krytov svietidiel, po poučení a zacvičení tiež výmeny poistiek nn, štartérov a trubíc. Nejedná sa prácu na danom zariadení, kde sa už demontujú príslušné kryty, inštalujú nové spotrebiče a príslušenstvá a pod. Tu je už potrebná príslušná odborná kvalifikácia. Upozorňujeme na povinnosť oboznámených a poučených laikov tiež zacvičiť v poskytovaní prvej pomoci pri úraze el. prúdom,
Statická elektrina – bleskozvod	účinky statickej elektriny	účinky statickej elektriny, kontakt osoby s nabitými časťami * priame ohrozenie nie je väčšinou významné a podstatné, nahromadené elektrostatické náboje však vytvárajú potencionálne nebezpečie iniciácie výbušných koncentrácií alebo zapálenie pár horľavých kvapalín, plynov alebo horľavých prachov; * pri výboji elektrostatického náboja môže dôjsť k mimovoľným svalovým	2	2	2	8	

		reakciám, šoku, pocitom úzkosti a následkom toho k chybné manipulácii, k nečakanej reakcii, ku zakopnutiu, k pádu apod.; * elektrické náboje vzniknuté fyzikálnochemickými procesmi na elektrizovateľných látkach napr. trením, odvaľovaním, mechanickým oddeľovaním, prúdením, vysypávaním, dopravou, zmenou skupenstva, chemickými procesmi alebo náboje prevzaté elektrostatickou indukciou, náboja získané priamym stykom s iným nabitým telesom; Neodstrániteľné ohrozenia a nebezpečenstvá: * nahromadené elektrostatické náboje vytvárajú potencionálne nebezpečie iniciácie výbušných koncentrácií alebo zapálenie pár horľavých kvapalín, plynov alebo horľavých prachov; elektrické náboje vzniknuté fyzikálnochemickými procesmi na elektrizovateľných látkach napr. trením, odvaľovaním, mechanickým oddeľovaním, prúdením, vysypávaním, dopravou, zmenou skupenstva, chemickými procesmi alebo náboje prevzaté elektrostatickou indukciou, náboje získané priamym stykom s iným nabitým telesom					
Stavebné práce Stavebné úpravy			1	1	1	1	
Búranie a rekonštrukcia	nadmerná prašnosť	Neodstrániteľné ohrozenia a nebezpečenstvá: * prašnosť;	2	2	2	8	
Oplotenie	pád, zrútenie oplotenia	Neodstrániteľné ohrozenia a nebezpečenstvá: * pád, zrútenie oplotenia a zasiahnutie osoby v prípade neočakávanej udalosti - havária vozidiel a narazenie doň	2	2	1	4	
Oplotenie	vyčnievajúce ostré časti	Neodstrániteľné ohrozenia a nebezpečenstvá: * vyčnievajúce ostré časti - pichnutie na ochranný protiliežny BAVOLET s ostnatým drôtom	2	2	1	4	

Vysvetlivky:

P - Pravdepodobnosť výskytu udalosti

Hodnota	Charakteristika
1	Nepravdepodobná - nežiadúca udalosť je takmer vylúčená
2	Náhodilá - nežiadúca udalosť je málo pravdepodobná, ale možná
3	Pravdepodobná - nežiadúca udalosť by mohla nastať
4	Veľmi pravdepodobná - nežiadúca udalosť pravdepodobne nastane
5	Trvalá - nežiadúca udalosť vznikne veľmi často

D - Dôsledok vzniknutej udalosti

Hodnota	Charakteristika
---------	-----------------

1	Zanedbateľný - drobný úraz - menej ako ľahký úraz, zanedbateľné finančné a materiálne straty
2	Málo významný - ľahký úraz, ochorenie, začiatok choroby z povolania, malé finančné a materiálne straty
3	Významný - vážnejší úraz vyžadujúci hospitalizáciu, väčšie finančné a materiálne straty
4	Kritický - ťažký pracovný úraz s trvalými následkami, choroba z povolania, veľké finančné a materiálne straty
5	Katastrofický - smrteľný, hromadný úraz, nenahraditeľné straty, straty vedúce k likvidácii

V - Názor hodnotiteľov

Hodnota	Charakteristika
1	Zanedbateľný vplyv na pravdepodobnosť a dôsledky
2	Málo významný vplyv na pravdepodobnosť a dôsledky
3	Nezanedbateľný vplyv na pravdepodobnosť a dôsledky
4	Významný, veľký vplyv na pravdepodobnosť a dôsledky
5	Viac významných vplyvov na pravdepodobnosť a dôsledky

R - Miera rizika

Hodnota	Charakteristika
1 - 13	Zanedbateľné - prijateľná bezpečnosť
14 - 34	Mierne - akceptovateľné riziko pri zvýšenej pozornosti
35 - 66	Povážlivé - riziko nemožno akceptovať bez ochranných opatrení
67 - 105	Nežiadúce - nevyhovujúca bezpečnosť, veľká možnosť úrazov, nežiadúcich udalostí
106 - 125	Neprijateľné - permanentná hrozba úrazu, nenahraditeľné straty

Číselné posúdenia rizika

R = P.D.V